

Usporedba medijskog izvještavanja na hrvatskim i srpskim portalima o boravku Novaka Đokovića u Australiji 2022.

Djak, Mario

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:416279>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-08**



Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)



Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Mario Djak

USPOREDBA MEDIJSKOG IZVJEŠTAVANJA NA HRVATSKIM I SRPSKIM PORTALIMA O
BORAVKU NOVAKA ĐOKOVIĆA U AUSTRALIJI 2022.

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

USPOREDBA MEDIJSKOG IZVJEŠTAVANJA NA HRVATSKIM I SRPSKIM PORTALIMA O
BORAVKU NOVAKA ĐOKOVIĆA U AUSTRALIJI 2022.

DIPLOMSKI RAD

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Davorka Vidović

Student: Mario Djak

Zagreb, rujan 2023.

Izjava o autorstvu

Izjavljujem da sam diplomski rad „Usporedba medijskog izvještavanja na hrvatskim i srpskim portalima o boravku Novaka Đokovića u Australiji 2022.“, koji sam predao na ocjenu mentorici izv. prof. dr. sc. Davorki Vidović, napisao samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekao ECTS bodove. Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivao etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Mario Djak

SAŽETAK

Ovaj rad se temelji na istraživanju provedenom putem analize sadržaja na hrvatskim i srpskim internetskim portalima tijekom boravka teniskog igrača Novaka Đokovića u Australiji početkom 2022. godine. Za svrhu analize korišteno je ukupno 354 analitičke jedinice, obuhvaćajući vremenski okvir od 4. do 16. siječnja 2022. godine. U radu su objašnjeni ključni pojmovi poput virusa Covid-19, Grand slam turnira, konkretno Australian Opena, kao i povezanost između politike i sporta, te istaknuti senzacionalizam i pristranost kao izazove suvremenog novinarstva. Cilj istraživanja je bio analizirati prisutnost pristranosti u sportskom novinarstvu. Dodatno, istraživanje je imalo za svrhu istražiti postoji li i u kojoj mjeri razlika u izvještavanju istog događaja u dvije različite države. Kroz primjenu analize sadržaja, uspješno su dobiveni odgovori na ključna istraživačka pitanja. Rezultati istraživanja jasno su ukazali na postojanje razlika u načinu izvještavanja, pri čemu su takve razlike pripisane pristranosti u novinarskom izvještavanju. Ovaj rad doprinio je boljem razumijevanju pristranosti u sportskom novinarstvu, istovremeno pružajući uvid u varijacije u izvještavanju istog događaja u različitim medijskim kontekstima.

Ključne riječi: Australian Open, Novak Đoković, nepristranost, sportsko novinarstvo, politika

SUMMARY

This paper is based on the research conducted through the analysis of content on the Croatian and Serbian web portals during the stay of tennis player Novak Đoković in Australia at the beginning of the year 2022. In total 354 analytical units were used for the purpose of the analysis, spanning from January 4th to January 16th of the year 2022. Key terms such as COVID-19, Grand Slams (especially the Australian Open) and the connection between politics and sports are explained in the paper. Also, sensationalism and lack of objectivity are highlighted as the challenges of modern-day journalism. The aim of the research was to analyse the presence of bias in sports journalism. Additionally, the purpose of the research was to examine if there is (and to what extent) the difference between reporting the same event in two different countries. Through implementation of content analysis, the answers to key research questions were successfully obtained. Results of the research have clearly shown the existence of differences in the methods of reporting, and those differences can be attributed to the lack of objectivity in news reporting. This paper has contributed to a better understanding of biasness in sports journalism, simultaneously offering insight into the variations of reporting the same event in different media backgrounds.

Key words: Australian Open, Novak Đoković, impartiality, objectivity, sports journalism

TABLICA SADRŽAJA

1.	UVOD.....	1
2.	TEORIJSKO-KONCEPTUALNI OKVIR	3
	2.1. POLITIKA I SPORT	3
	2.2 SPORTSKO NOVINARSTVO	5
	2.3 POVEZANOST SPORTA I PUBLIKE	6
	2.4 PRISTRANOST I SENZACIONALIZAM – RAK RANA MODERNOG NOVINARSTVA.....	7
	2.5 TRENDOVI KOJI SU OBLIKOVALI HRVATSKO NOVINARSTVO	8
3.	KONTEKST I POZADINA	10
	3.1 O PANDEMIJI COVID-19	10
	3.2 O NOVAKU ĐOKOVIĆU.....	11
	3.3 GRAND SLAM TURNIRI.....	11
	3.4 AUSTRALIAN OPEN.....	12
	3.5 ŠTO SE TOČNO DOGAĐALO U AUSTRALIJI 2022.?	13
	3.6. NOVAK ĐOKOVIĆ – „BORAC SLOBODNOG SVIJETA”	16
	3.7. ŠTO ĐOKOVIĆ SAGA POKAZUJE O IMIGRACIJSKOM ZAKONU U AUSTRALIJI 18	
	3.8 ĐOKOVIĆ NAKON AUSTRALIJE – O AUSTRALIJI.....	18
4.	METODOLOGIJA	20
5.	ANALIZA I INTERPRETACIJA PODATAKA	28
6.	RASPRAVA.....	38
7.	ZAKLJUČAK.....	42
8.	LITERATURA.....	44

POPIS ILUSTRACIJA

Tablica 1: Prikaz rezultata Hipoteze 1 na svim portalima	28
Tablica 2: Prikaz rezultata Hipoteze 2 na svim portalima	30
Tablica 3: Prikaz rezultata Hipoteze 3 na svim portalima	32
Tablica 4: Prikaz rezultata Hipoteze 4 na svim portalima	33
Tablica 5: Prikaz rezultata Hipoteze 5 na svim portalima	35

1. UVOD

"Sport je lako oružje kojim se indoktriniraju nacionalni osjećaji i ponos" (Luša, 2016: 264), savršena je rečenica s kojom bih započeo diplomski rad na temu „Usporedba medijskog izvještavanja na hrvatskim i srpskim portalima o boravku Novaka Đokovića u Australiji 2022.”.

Istraživanje ima za cilj istražiti ključne razlike u izvještavanju između hrvatskih i srpskih medijskih portala te ukazati na prisutnost pristranosti u novinarstvu. Konkretno, istraživanje je usmjereno na primjer boravka Novaka Đokovića u Australiji i kako su hrvatski i srpski mediji izvještavali o tom događaju. Ono što ovo istraživanje posebno naglašava je da objektivnost u novinarstvu često nedostaje, naročito kada je sport u pitanju.

Mediji se smatraju ključnim izvorima informacija za javnost te imaju značajan utjecaj na formiranje javnog mnijenja. Ako mediji nisu objektivni i pristrani, to može rezultirati iskrivljenim percepcijama i nerazumijevanjem događaja. Pristranost u izvještavanju može utjecati na stvaranje negativnih stereotipa, širenje dezinformacija te narušavanje povjerenja javnosti u medije kao informacijski izvor. Ovo istraživanje ima za svrhu pružiti uvid u konkretnu situaciju izvještavanja o Novaku Đokoviću kao primjeru, kako bi se potvrdile postavljene pretpostavke o pristranosti. Dokazi o takvim razlikama i pristranosti u izvještavanju mogu potaknuti razgovor o potrebi za većom novinarskom odgovornošću, poštivanju etičkih standarda i boljem balansiranju informacija.

Glavno istraživačko pitanje ovog rada je "Postoje li i kakve su razlike između izvještavanja u hrvatskim i srpskim portalima na primjeru Novaka Đokovića". Ovo pitanje postavlja temelj za analizu i usporedbu izvještavanja u hrvatskim i srpskim portalima, fokusirajući se na primjer Novaka Đokovića, a analiza ima ključnu ulogu u rasvjetljavanju mogućih razlika u medijskom pokrivanju istog događaja s obzirom na nacionalni kontekst. Otkrivanje tih razlika može pružiti dublje uvide u percepciju i interpretaciju vijesti vezanih uz istaknutu ličnost kao što je Đoković, te ukazati na potencijalne pristranosti ili specifičnosti koje mogu oblikovati izvještavanje.

Jedno od istraživačkih fokusa usmjereno je na identificiranje međudnosa sporta i politike na međunarodnoj razini. Kroz ovo istraživanje, analizirat će se kako ova dva ključna elementa međusobno povezuju. Ovaj primjer analize omogućuje nam razotkrivanje raznih dimenzija ovih međudnosa, uključujući situacije gdje sport služi kao sredstvo diplomacije ili propagande, kako

politika može utjecati na organizaciju sportskih događaja, te na koji način sportski događaji mogu izazvati političke reakcije i promjene.

U svrhu ovog istraživanja, odabrana je metoda analize sadržaja, koja omogućuje sustavno ispitivanje medijskog sadržaja kako bi se identificirale karakteristike izvještavanja. Analizirana su ukupno 354 članka koji su bili relevantni za istraživanje, a pronađeni su putem ključne riječi "Đoković". Ispitivano razdoblje obuhvaćalo je vremenski okvir od 4. siječnja, dana kada je Đoković objavio svoju namjeru sudjelovanja na Australian Openu, sve do 16. siječnja, kada je bio prisiljen napustiti Australiju.

Rad je strukturiran u osam poglavlja, uključujući uvod i zaključak. U prvom poglavlju prikazuju se temeljne odrednice rada, a to su: definicija problema, predmet i ciljevi istraživanja, korištene metode, ostvareni doprinos istraživanja kroz postavljenu hipotezu, te prikaz strukture diplomskog rada. U drugom dijelu rada nazvanom Teorijsko-konceptualni okvir daje se uvid u prijašnje radove i istraživanja koji su govorili o sličnoj temi. Kontekst i pozadina teorijski se definiraju i objašnjavaju pojmovi vezani uz tenis, Australian Open, Novaka Đokovića i virus Covid-19 kao i njegov razvoj.

U četvrtom i petom dijelu predstavlja se metodologija, ciljevi istraživanja, analiziraju se prikupljeni podaci, isti se interpretiraju. U ovom dijelu predstavljen je empirijski dio istraživanja, odnosno testiranje postavljene istraživačke hipoteze. Rasprava je šesto poglavlje ovog rada. U sedmom, posljednjem dijelu rada prikazan je zaključak do kojeg se došlo na temelju teorijskih spoznaja u kombinaciji s dobivenim rezultatima istraživanja. Na samom kraju rada također se daje uvid u literaturu koja je korištena prilikom izrade diplomskog rada.

2. TEORIJSKO-KONCEPTUALNI OKVIR

2.1. POLITIKA I SPORT

Politika i sport pojam su svaki za sebe. I o jednom i o drugom pojmu mogu se napisati knjige i knjige, a i dalje ne bi bilo sve definirano i opisano. Međutim, često se dešava da su ta dva pojma, u praksi, međusobno povezani, a "te su povezanosti svjesni svi koji makar i površno vode računa o društvenim fenomenima" (Lipicer, 2010: 161).

Pitanje interakcije između međunarodnog sporta i diplomacije nesumnjivo predstavlja značajan aspekt analize ovog istraživanja. U toj sferi, i sport i politika izgledaju kao entiteti koji ne polažu pretjeranu pažnju na postojanje ovih međusobnih odnosa - ta dinamika postaje očigledna u okviru institucionalne dinamike političkog djelovanja unutar sfere sporta. Politika, u tom kontekstu, i "političke institucije predstavljaju most koji omogućuje provedbu sportske politike, a ujedno i adresu na koju se sport poziva, tražeći političku podršku" (Lipicer, 2010: 160)

Kako piše Luša (2016.) međunarodni sport pruža priliku vladama da demonstriraju različite oblike superiornosti, od sportskog heroizma do promocije ideologije svog društvenog sustava, a upravo sport je mnogim državama "razvoj međunarodnih sportskih kontakata dao niskobudžetan i visokoprofitni izvor za promicanje vlastite vanjske politike" (Luša, 2016: 242).

Međutim, kako napominje Lipicer (2010.) važno je napomenuti da ova simbioza između sporta i politike može imati dublje posljedice. Odnos između sporta i političkih institucija često ima konotacije koje prelaze granice čiste sportske ambicije. Ona se može transformirati iz procesa podržavanja sportskih interesa u arenu za političku borbu za vlast. Ova transformacija ukazuje na potencijalni rizik da političke ambicije nadmaše sportske svrhe, što može rezultirati iskrivljenjem prioriteta i namjera sportskih događanja.

Upravo to je i problem u Australiji bio 2022. godine, jer "države koriste sport kako bi promicale povijesno i kulturno naslijeđe i postizale ekonomski uspjeh" (Luša, 2016: 246). Organiziranje velikih sportskih događaja, pa tako i jednog od najvećih teniskih turnira, "prigoda je da se svijetu predstavi kultura države, oblikuje pozitivan imidž i pokažu promjene" (Luša, 2016: 248). Međutim, Australija u tome nije uspjela.

Analiza interakcije između sporta i diplomacije otkriva dvije ključne kategorije sportske diplomacije. Politika koristi sport kako bi uspostavila diplomatske kanale i podržala sportske događaje, dok političke institucije igraju značajnu ulogu u osiguravanju provedbe sportske politike. Međutim, ovaj odnos zahtijeva pažljivo upravljanje kako bi se osiguralo da političke aspiracije ne naruše čistu sportsku svrhu.

Politika povezuje i razdvaja ljude. Slična stvar je i sa sportom, posebice u onim najpopularnijim sportskim disciplinama u većini zemalja svijeta. Lalić (2018) uzeo je primjer Francuske, zemlje s velikom tradicijom demokracije i nogometa, i Alžira, odnosno prijateljske utakmice između te dvije države 6. listopada 2001. godine. Ta utakmica bila je važna u pogledu strašnih događanja koja su se dogodila nedugo prije te utakmice, terorističkih napada u New Yorku i na drugim lokacijama u SAD-u 11. rujna te godine. Utakmica je prekinuta u 76. minuti susreta zbog upada na teren mladih navijača afričkog i arapskog porijekla. Jedan od francuskih reprezentativaca iz tog doba, Lilian Thuram, odmah se po prekidu susreta posvađao s jednim od izgređenika. Objasnio je nakon utakmice kako je upravo ta utakmica bila izrazito važna zbog svega što se dogodilo i zbog nade da se ove dvije zemlje mogu zbližiti (2018 :47)

Kao savršen primjer za etnifikaciju politike i sporta, Lalić (2018: 48) dao je primjer dijaloga između državnika starog 47 godina i dječaka starog 7 godina, prilikom posjete djece u Beograd, gdje ih je dočekaao predsjednik Srbije Aleksandar Vučić:

"Za koga navijaš?"

Za Rijeku.

Za Rijeku? Moraš naći neki veći i bolji klub za kojeg ćeš navijati. To moraju biti Zvezda ili Partizan, klubovi malo veći od Rijeke, Dinama i Hajduka" (Lalić, 2018: 48)

Kao što i autor tvrdi, izrazito bizarna situacija, a ako uzmemo u obzir da je Vučić od svoje mladosti povezan s Crvenom Zvezdom (bio je aktivni pripadnik Delija, navijača Zvezde), može se zaključiti kako Vučić ne krije svoju političku i navijačku pripadnost te samim time usmjerenje. Sport vrlo često ostvaruje intervencije u politiku i društvo, a nerijetko se to dešava i u Republici Hrvatskoj.

Bliska povezanost između sporta i politike u različitim državama prisutna je u mnogo slučajeva, a takav je slučaj i u Hrvatskoj. Možemo samo vidjeti na primjeru hrvatskog nogometa kolika je umiješanost i međusobna povezanost između politike i sporta, ponajprije u nastojanjima da navijači

nekih klubova i njihovih skupina upravljaju tim sportskim organizacijama (Lalić, 2018: 49), a posebno to možemo vidjeti na nedavnim primjerima GNK Dinama iz Zagreba.

2.2 SPORTSKO NOVINARSTVO

Miroslav Vasilj, bosanskohercegovački novinar iz Mostara, autor udžbenika *Sportsko novinarstvo*, nudi sljedeću definiciju sportskog novinarstva: „Sportsko novinarstvo definirano je kao posebna vrsta koja sportske događaje i s njima povezane teme najavljuje, prenosi, komentira te analizira. Neizostavni dio tog procesa su sportski događaji i njihovi sudionici, predmet informacije, mediji i sportski novinari te primatelji odnosno publika.“ (Vasilj 2014: 23)

Kako ističe autor Vasilj, među prvim izdanja tiskanih novina svoje mjesto zauzimala je i svojevrsna sportska rubrika što je zamijetio i veliki rimski govornik, Marko Tulije Ciceron: „Zabilježeno je da se jednom požalio na svog izvjestitelja jer ga je ovaj obavještavao uglavnom o kolskim trkama i drugim utakmicama, a mnogo manje o političkim zbivanjima“ (Vasilj prema Miljanić, 2014: 18).

Sportsko novinarstvo nosi i tri svoja obilježja:

1. Izvještavanje o sportskim natjecanjima, uključujući najave, izvještavanje s natjecanja, komentare i odjeke nakon njih,
2. Profili: priče i portreti sportaša, predstavljanje novih igrača, trenera, novih sportova, analiza sezone i slično,
3. Negativnosti koje donosi sport sve su brojnije: podmićivanje sudaca, namještanje rezultata, doping, navijački izgređi i kazne sportašima (Malović 2005: 305-306).

Razvojem interneta došlo je do razvoja sportskog online novinarstva. Ono omogućuje dotok novih informacija doslovno svake sekunde, a samim time informacije koje su bile aktualne jučer, sljedeći dan već gube na svojoj aktualnosti. U svemu tome, svoju ulogu pronašli su sportski novinari.

Prema rječima Stjepana Malovića (2005), sportski novinar mora biti vrlo dobro organiziran i voditi računa o profesionalnim pitanjima: kao što su stručno osposobljavanje, razvijanje sportskog novinarstva te prije svega etika sportskog novinarstva. Kao što kaže Malović „novinar koji prati školstvo ne provodi dane u učionicama sudjelujući u nastavi, a onaj koji prati zdravstvo ne prati

neurokirurga iz operacije u operaciju. Sportski novinari čine upravo to. Oni žive životom sporta ili kluba koje prate“ (2005: 305).

No, neki put su pred njima izazovi u kojima se najbolje ne snađu i donesu pogrešnu odluku. Tada u pitanje dolaze i etika koju bi trebali pratiti i etička načela koja moraju slijediti prilikom izvještavanja, ali u konačnici za svoje dobre i loše postupke odgovornost snose novinari.

2.3 POVEZANOST SPORTA I PUBLIKE

U istraživanju koje su proveli Dražen Maleš, Danijel Labaš i Petra Begović (2019.), analizirana je povezanost između sporta i publike tijekom medijski najzastupljenijeg velikog sportskog događanja, Svjetskog nogometnog prvenstva, na kojem je hrvatska nogometna reprezentacija postigla izvanredan uspjeh osvojivši srebrnu medalju. Ovaj uspjeh privukao je ogromnu pažnju javnosti, a mediji su imali ključnu ulogu u stvaranju percepcije o hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji.

U okviru istraživanja, analizirani su članci objavljeni u poznatim hrvatskim medijima kao što su "24sata", "Jutarnji list" i "Večernji list". Metodologija analize bila je slična onoj koja će se koristiti i u ovom diplomskom radu, no fokus je bio na medijskom pristupu izvještavanju sa Svjetskog nogometnog prvenstva i na imidžu hrvatske nogometne reprezentacije koji je nastao tijekom toga vremenskog razdoblja.

Rezultati istraživanja ukazali su na značajnu prisutnost pozitivnog prikaza hrvatske nogometne reprezentacije u medijima tijekom promatranog razdoblja. Na ove rezultate istraživanja možemo citirati i Vasilja, koji smatra kako su, što se tiče pristranosti, „jedina iznimka nastupi reprezentativne selekcije države ili pak hrvatskih klubova/pojedinaca u nekim europskim/svjetskim natjecanjima“ (2014: 33). Većina članaka smještena je u sportsku rubriku, što odražava fokus medija na sportske događaje. Autori istraživanja primijetili su da su mediji stvarali pozitivan dojam o reprezentaciji, vjerojatno kako bi podržali i ojačali nacionalni ponos i povezanost javnosti s uspjehom reprezentacije na svjetskoj sceni.

Posebno su Maleš i suradnici (2019) istaknuli snažnu vezu između medija i publike tijekom ovakvih sportskih događaja te naglasili da stilovi izvještavanja često oblikuju atmosferu i percepciju događaja ili nacionalnih predstavnika. Ovo istraživanje potvrdilo je da mediji imaju ključnu ulogu u

stvaranju slike o sportskim uspjesima i nacionalnom identitetu te da njihov pristup izvještavanju može snažno utjecati na emocije i stavove publike.

Naposljetku, istraživanje Dražena Maleša, Danijela Labaša i Petre Begović pruža uvid u važnost medijske uloge u oblikovanju percepcije i emocija tijekom velikih sportskih događanja. Analiza ukazuje na duboku povezanost između medija, sporta i publike te na važnost kritičkog razumijevanja medijskog utjecaja na stvaranje sportskog identiteta i nacionalnog ponosa.

2.4 PRISTRANOST I SENZACIONALIZAM – RAK RANA MODERNOG NOVINARSTVA

Nepriistranost u novinarstvu spada među najvažnijim pravilima novinarstva, međutim često smo svjedoci pristranog izvještavanja. Novinar ne smije biti ni na čijoj strani, a prilikom izvještaja mora „prikazati događaj onako kako se dogodio, bez obzira na osobne sklonosti novinara koji, dakako, svoja stajališta može objaviti u komentaru, ali nikako u vijesti“ (Malović 2005: 42).

Nepriistranost je potrebna svakom novinarskom tekstu jer u protivnom novinarsko izvještavanje rezultira subjektivnim viđenjima novinara. Novinar je taj koji prilikom pisanja teksta mora uspostaviti nepriistranost i objektivnost, a svaki profesionalni novinar mora prihvatiti „ulogu politički neutralnog činitelja koji kritički ispituje sve strane i tako osigurava nepriistranost izvješćivanja“ (Malović 1997: 159).

Kao rak rana modernog novinarstva sve češća je pojava senzacionalizma, koji postaje svakodnevna pojava u medijima, a svoj puni sjaj doživio je dolaskom online medija. Senzacionalizam je način pisanja novinarskih tekstova u kojem novinari svjesno i namjerno krše etička pravila svoje struke. Tekstovi i naslovi su to koji „nisu utemeljeni na činjenicama, bave se nevažnim temama, vrijeđaju druge osobe, zadiru u privatni život, sadrže uznemirujuće fotografije unesrećenih osoba itd... Senzacionalističke vijesti usko su povezane s komercijalizacijom medija. Kaže se da su vijesti postale roba na tržištu pomoću koje mediji ostvaruju profit“ (Medijska pismenost: 2023).

Prethodno navedena definicija senzacionalizma napisana je i u brošuri Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu, a isto Društvo kroz brošuru naglašava kako su obilježja senzacionalističkog izvještavanja često:

- Izvještavanje o nevažnim temama – novinari bi trebali izvještavati o informacijama od javnog interesa, a ne o tračevima, skandalima i aferama s neprovjerenim informacijama popraćenim šokantnim fotografijama i bombastičnim naslovima,
- Kršenje prava na privatni život – privatni i obiteljski život svake osobe zakonom je zaštićen od senzacionalističkog izvještavanja, objavljivanje privatnih informacija popularnih i slavni osoba koje nisu od interesa građana smatra se neetičnim,
- Povreda nečijeg ugleda u društvu – povrede ugleda definira i Zakon,
- Izvještavanje o tragedijama i nesrećama – potrebno je čuvati dostojanstvo sudionika događaja te ne poticati sekundarnu viktimizaciju,
- Izvještavanje o ratovima – prilikom izvještavanja o ratovima treba objavljivati samo provjerene činjenice uz navođenje izvora, a važna je i nepristranost te uravnoteženost bez objavljivanja uznemirujućih fotografija,
- Izvještavanje o djeci – zabranjeno je otkrivanje identiteta djeteta, prilikom izvještavanja o djeci novinar mora izvještavati o problemu djeteta, a ne o samom djetetu (Medijska pismenost, 2023).

U čemu leži važnost etičkih načela i profesionalnosti za novinarsku profesiju? Odgovor je jednostavan, a to je da mediji stvaraju javno mnijenje, utječu na gospodarstvo, politiku, ekološku svijest, određuju naš način života, razvijaju profesiju, promiču interese (svoje i oglašivačke), ali i još mnogo toga pa je danas objektivno, profesionalno i nepristrano novinarstvo potrebnije više nego ikad prije.

Problem pristranog i neobjektivnog novinarstva, odnosno neprofesionalnog novinarstva često se javlja kada je u pitanju prirodna katastrofa, elementarna nepogoda, tragedija, odnosno slučajevi i događaji kada si novinar često dopusti da govori ponesen emocijama. Kao najbolji primjer takvog izvještavanja su i sportski uspjesi nacije. Međutim, u ovom istraživanju imamo primjer pristranog novinarstva gdje jedna nacija brani svog najboljeg sportaša svih vremena, bio on u krivu ili ne.

2.5 TRENDOVI KOJI SU OBLIKOVALI HRVATSKO NOVINARSTVO

Postoje četiri temeljne funkcije masovnih medija (Skoko prema Black/Bryant, 2007: 95), a to su "informacija, zabava, uvjeravanje i prijenos kulturnoga naslijeđa. Oni objašnjavaju kako je upravo prijenos kulture najraširenija, ali i najmanje razumljiva funkcija masovnih medija. Komunikacija, naime, utječe na pojedinca pa sve poruke koje utječu na shvaćanje kulture, njezine sadašnje i prošle

vrednote, dolaze i nesvjesno do primatelja". Još prije 16 godina, kada je Skoro (2007) napisao svoj rad, mnogi autori su smatrali kako hrvatski mediji sve više ignoriraju i zanemaruju nabrojan temeljne funkcije te da oni sve više zabavljaju, a sve manje informiraju i još manje educiraju. Danas možemo pretpostaviti kako je razlika još veća.

"Profesionalno" novinarstvo često je samo riječ koja u praksi ništa ne znači. Postoje trendovi koji su oblikovali medije u Hrvatskoj, a to su "tabloidizacija, komercijalizacija, senzacionalizam, objavljivanje neistina i manipuliranje činjenicama, nepridržavanje profesionalnih standarda, narušavanje etičkih normi i gubitak vjerodostojnosti" (Skoko, 2007: 96).

U Hrvatskoj godinama postoji opadanje povjerenja u hrvatske masovne medije kao institucije. Rezultati istraživanja provedenog od strane švedske agencije potvrđuju ovaj trend, pokazujući da su hrvatski mediji među najmanje pouzdanim izvorima informacija u Hrvatskoj. Napominje se da mediji, kako bi obavljali svoju ulogu u društvu, trebaju imati povjerenje svojih primatelja, te da njihov ugled i kredibilitet igraju ključnu ulogu. Gubitak povjerenja može dovesti do smanjenja utjecaja medija i njihove sposobnosti da obavještavaju javnost na odgovarajući način. Ovaj pad povjerenja također može smanjiti društveno značenje medija, jer ih ljudi mogu percipirati kao nevažne ili nepouzdanе izvore informacija (Skoko, 2007: 97).

Unatoč postojanju etičkih kodeksa, činjenica jest da se oni u hrvatskoj praksi redovito krše. Prema autoru, u Hrvatskoj ne postoji sustavna briga za čitatelje i medijsku etičnost, a regulacija i samoregulacija novinarske struke kao uvjet kvalitetnijih medija dosad su redovito ostajale na dobrim idejama (Skoko prema Vilović, 2007: 99). Zbog toga se autor pita "Ako su mediji "čuvari" demokracije, tko čuva "čuvare?" (Skoko, 2007: 99).

3. KONTEKST I POZADINA

3.1 O PANDEMIJI COVID-19

Pandemija COVID-19 dramatično je promijenila naš život u samo nekoliko mjeseci. U prosincu 2019. godine, prve informacije o izbijanju koronavirusa u Wuhanu, Kini, počele su se širiti vrlo brzo, a ubrzo je zaraza prešla granice zemlje i proširila se na cijeli svijet. Kako bi suzbili širenje virusa, mnoge države su bile prisiljene poduzeti drastične mjere. (Rosandić, Borzan, 2021: 98)

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) je 11. ožujka 2020. proglasila bolest koronavirusa (COVID-19) pandemijom. COVID-19 je zarazna bolest uzrokovana virusom SARS-CoV-2. Virus se može širiti iz usta ili nosa zaražene osobe putem malenih čestica tekućine koje se oslobađaju prilikom kašljanja, kihanja, govora ili disanja. Pandemija COVID-19 izazvala je razaranje diljem svijeta, što je rezultiralo potpunim ili djelomičnim blokadama. S obzirom na visoku stopu prijenosa virusa i nedostatak medicinskih kapaciteta, vlade širom svijeta su uvele niz mjera kao što su nošenje maski, redovita dezinfekcija ruku, ograničenje broja ljudi u zatvorenim prostorima i izolacija (WHO, 2023.).

Unatoč mjerama koje su poduzete, pandemija je stalno bila izvor zabrinutosti. Pandemija COVID-19 podsjetila je svijet na važnost suradnje, solidarnosti i brze reakcije u suočavanju s globalnim izazovima. Zaključci iz ove krize pomoći će u budućnosti za bolje pripreme za buduće pandemije i osigurati sigurnost i dobrobit svih ljudi diljem svijeta.

Ova pandemija izazvala je ne samo ozbiljne zdravstvene probleme, već i ozbiljne socioekonomske i psihološke posljedice. Zemlje su se suočile s velikim izazovima u pružanju odgovarajuće zdravstvene skrbi, gospodarskom oporavku, održavanju društvene stabilnosti, ali i održavanju nacionalne sigurnosti. Kako bi se spriječilo daljnje širenje virusa, mnoge države su zatvorile svoje državne granice. Putovanja između zemalja postala su izuzetno ograničena, a neke su čak uvele potpune zabrane ulaska stranih državljana, a jedan od takvih primjera je i Australija.

3.2 O NOVAKU ĐOKOVIĆU

Novak Đoković profesionalni je tenisač iz Srbije, rođen 22. svibnja 1987. godine u Beogradu. Đoković se po mnogim kriterijima smatra najboljim tenisačem u povijesti bijelog sporta, a po svim kriterijima među najboljim tenisačima u povijesti. Tijekom svoje karijere, Đoković je osvojio 23 Grand Slam naslova u pojedinačnoj konkurenciji, a najviše je puta osvajao Australian Open - čak deset puta (2008., 2011., 2012., 2013., 2015., 2016., 2019., 2020., 2021., 2023.). Đoković je također držao poziciju broj 1 na ATP ljestvici više puta, te je ostvario niz rekorda, uključujući najduži niz tjedana na vrhu ATP ljestvice (ATP TOUR, 2023)

Isto tako, poznat je po svom humanitarnom radu i aktivnostima izvan terena, uključujući osnivanje i podršku zakladama koje se bave obrazovanjem djece te razno razni humanitarni turniri.

Đoković se aktivno angažirao u podršci tijekom požara koji su pogodili Australiju u 2019. i 2020. godini. Kao reakcija na razornu sezonsku vatru, Đoković je zajedno s drugim tenisačima organizirao humanitarni događaj pod nazivom "Rally for Relief" u siječnju 2020. godine. Tijekom ovog događaja, koji se održao u Melbourneu prije početka Australian Opena (ATP TOUR, 2023), Đoković je pridonio svojim nastupom i potaknuo tenisače, navijače i ljude diljem svijeta da doniraju sredstva za pomoć u gašenju požara, obnovu uništenih područja i podršku zajednicama pogođenima tim prirodnim katastrofama. Njegova angažiranost i podrška u borbi protiv požara u Australiji bili su dobro primljeni i cijenjeni, kako od strane australske javnosti, tako i šire.

3.3 GRAND SLAM TURNIRI

Grand Slamovi u tenisu su četiri najprestižnija turnira u teniskom kalendaru, a oni su redom: Australian Open, French Open (Roland Garros), Wimbledon i US Open. Svaki Grand Slam turnir se održava jednom godišnje na različitim podlogama i privlači najbolje tenisače i tenisačice iz cijelog svijeta.

Grand Slamovi su iznimno važni jer pobjeda na njima predstavlja najveći uspjeh u karijeri svakog tenisača. Pobjednik pojedinačnog turnira osvaja 2000 bodova za ATP ili WTA rang listu, a nagradni fond svakog Grand Slam turnira je iznimno visok, privlačeći najbolje igrače iz cijelog svijeta.

Legendarni tenisači poput Roger Federera, Rafaela Nadala i Novaka Đokovića oblikovali su povijest Grand Slamova s brojnim osvojenim naslovima, dok su Serena Williams, Martina Navratilova i Steffi Graf jedne od najdominantnijih tenisačica na Grand Slamovima.

Prvi Grand Slam turnir koji je odigran bio je Wimbledon. Wimbledon je najstariji teniski turnir na svijetu, a prvo izdanje održano je 1877. godine u All England Clubu u Londonu, Velika Britanija. Turnir je prvobitno bio ograničen samo na mušku konkurenciju, a prva pobjeda pripala je Spenceru Goreu. Nakon nekoliko godina, 1884. godine, uvedena je i ženska konkurencija, a prva pobjednica bila je Maud Watson (Wimbledon.com, 2023.)

Wimbledon se tradicionalno igra na travnatoj podlozi, koja mu daje poseban šarm i prepoznatljivost. Tijekom godina, turnir je doživio mnoge promjene, uključujući izgradnju novih terena i modernizaciju infrastrukture. Wimbledon se ističe i po svojim tradicijama, kao što su "svečano odbijanje loptice" (Royal Box), kada članovi britanske kraljevske obitelji i drugi ugledni gosti odbijaju prvu lopticu kako bi označili početak turnira. Turnir je poznat po svojoj iznimnoj atmosferi i tradicionalnom protokolu, uključujući obavezno nošenje bijele odjeće za igrače. Wimbledon je jedan od najgledanijih teniskih turnira i privlači veliku pažnju medija i navijača. Gledatelji se okupljaju na čuvenom središnjem terenu, poznatom kao "Centre Court", kako bi uživali u vrhunskom tenisu i svjedočili nevjerovatnim mečevima (Wimbledon.com, 2023.)

Prvi Grand Slam turnir, Wimbledon, ostaje ključni trenutak u povijesti tenisa i temelj za razvoj i rast ostalih prestižnih turnira kao što su Australian Open, French Open (Roland Garros) i US Open.

3.4 AUSTRALIAN OPEN

Australian Open je jedan od najprestižnijih teniskih turnira i prvi Grand Slam turnir u godini. Održava se u Melbourneu, Australija, i privlači najbolje tenisače i tenisačice iz cijelog svijeta. Ovaj turnir se obično igra u siječnju i predstavlja početak teniske sezone.

Australian Open je jedinstven po mnogočemu. Prvo, odvija se na tvrdj podlozi koja pruža brže i ravnomjernije odbijanje loptice. Drugo, tereni su poznati po svojoj inovativnoj i kvalitetnoj infrastrukturi, uključujući pokretne krovove na glavnim terenima koji omogućavaju nesmetano igranje čak i u slučaju lošeg vremena. Ova karakteristika čini Australian Open jedinstvenim među Grand Slam turnirima (ausopen.com).

Godine 1988. Australian Open je dobio novi dom u Flinders Parku (od 1996. - Melbourne Park), a prisutnost je gotovo udvostručena. Godine 2000. Središnji teren dobio je ime po australskoj teniskoj legendi - Rodu Laveru. Rod Laver je osvojio 11 Grand Slam naslova u pojedinačnoj konkurenciji od 1960. do 1969. godine. Laver je jedini igrač, muški ili ženski, koji je dva puta ostvario Grand Slam u pojedinačnoj konkurenciji, 1962. i 1969. godine. Još jedan stadion koji nosi ime po najvećoj teniskoj igračici, Margaret Court, je Margaret Court Arena. Ona je osvojila tri Grand Slam naslova - jedan u pojedinačnoj konkurenciji 1970. godine i dva u mješovitim parovima, 1963. i 1965. godine (Grand Slam History, 2023)

Australian Open se prvi put održao 1905. godine u Melbourneu, Australija. Od tada se turnir redovito organizira svake godine, postajući jedan od najstarijih i najprestižnijih teniskih turnira na svijetu. U početku je turnir bio rezerviran samo za domaće igrače, ali kasnije je otvoren za međunarodnu konkurenciju. Tijekom svoje povijesti, Australian Open mijenjao je datume održavanja nekoliko puta. Početno se održavao u prosincu, a zatim se premjestio na siječanj. Od 1987. godine, turnir se igra u siječnju i postaje prvi Grand Slam turnir sezone (ausopen.com)

Svake godine, Australian Open privlači sve veći broj posjetitelja i gledatelja diljem svijeta. Utjecaj turnira je značajan u promociji tenisa u Australiji i globalno. Zanimanje medija, sponzora i navijača raste iz godine u godinu, a turnir je postao nezaobilazan događaj u kalendaru teniske sezone. Iako je Australian Open morao suočiti s izazovima kao što su ekstremne vremenske uvjete poput vrućine i požara, organizatori su uvijek uspjeli osigurati sigurno i uspješno održavanje turnira.

3.5. ŠTO SE TOČNO DOGAĐALO U AUSTRALIJI 2022.?

Nakon višemjesečnog medijskog nagađanja o tome je li Novak Đoković cijepljen ili ne, "pri čemu je on sam odbijao odgovoriti smatrajući da je to njegova osobna stvar koju nije dužan dijeliti s javnošću" (Kačer i dr., 2022: 31) po slijetanju u australsku zračnu luku 5. siječnja 2022. godine, tada prvi tenisač svijeta biva priveden od strane carinika.

Prilikom ulaska u zemlju, igraču su oduzeti telefon, novčanik i osobne stvari na sedam sati, jer su carinici "tvrdili da medicinska dokumentacija za ulazak u zemlju nije valjana i temeljem toga odbijen mu je ulazak u zemlju" (Kačer i dr., 2022: 31). Novak je odlučio uložiti žalbu protiv te odluke, nakon čega ga je policija smjestila u hotel za azilante, po imenu Royal Park, gdje je pet

dana čeka suđenje i odluku o svojoj žalbi. Odvjetnici su tvrdili da su postojali ozbiljni pravni propusti, posebno proceduralni, a sudac koji je vodio slučaj potvrdio je te greške u svojoj pozitivnoj odluci za igrača. Dokumenti koje su odvjetnici priložili, a koje je Vlada Australije objavila na svojim službenim web-stranicama, jasno ukazuju na te proceduralne greške (Kačer i dr., 2022)

Sud je hitno raspravljao o ovom slučaju, a sudac Kelly je 10. siječnja donio odluku da je ukidanje Đokovićeve vize bilo obuhvaćeno pravnom pogreškom i da bi trebalo biti ukinuto. Sudac je zaključio da Đokoviću nije bilo pruženo dovoljno vremena da ospori odluku o ukidanju vize. Unatoč sudskoj odluci, ministar imigracije Alex Hawke je iskoristio svoje široke i osobne ovlasti prema Zakonu o migracijama. Taj zakon ministru omogućuje da otkáže vizu ako smatra da prisutnost osobe u Australiji može predstavljati rizik za zdravlje, sigurnost ili dobar red Australije, i ako otkazivanje vize služi javnom interesu. Važno je napomenuti da ministar nije morao dokazati da će Đoković predstavljati rizik, već samo da postoji mogućnost da bi to mogao učiniti (O'Sullivan, 2022). Ova situacija ukazuje na nedostatke u postupanju carinika i sustava ulaska u zemlju. Oduzimanje osobnih stvari bilo kome, pa tako i samom Novaku Đokoviću, bez jasnog razloga te neispravna procjena medicinske dokumentacije doveli su do pravnih i proceduralnih propusta.

Kako pišu Kačer i suradnici (2022) u vezi s pandemijom COVID-19, mediji su izvještavali o mnogo potpuno pogrešnih informacija koje su se temeljile na navodno bliskim izvorima Vlade Australije, Teniskog saveza Australije i obitelji Đoković. Međutim, važno je fokusirati se na postupak medicinskog izuzeća, jer se na kraju pokazalo da je to upravo temeljni razlog prijepora. Procedura medicinskog izuzeća dobro je poznata svima koji se prijavljuju za dobivanje australske vize, uključujući i one koji su aplicirali za medicinsko izuzeće. Ova procedura postavljena je od strane Teniskog saveza Australije, federalne Vlade Australije, Vlade države Victorije i grupe ATAGI.

Putni zahtjevi za sudjelovanje sportaša na međunarodnim natjecanjima postali su sve složeniji zbog pandemije COVID-19. Posjedovanje valjane vize bila je osnovna pretpostavka za ulazak u Australiju. Također, negativan PCR-test bio je obavezan kako bi se smanjio rizik od unosa virusa. Australska putna deklaracija i formular za ulazak u državu Victoria također su bili potrebni radi evidencije i praćenja putnika. Konačno, potvrda o cijepljenju ili medicinsko izuzeće bili su dodatni zahtjevi kako bi se osigurala sigurnost sudionika, a "Novak Đoković je sve od navedene dokumentacije imao" (Kačer i dr., 2022: 33).

Međutim, informacije o medicinskom izuzeću došle u središte pažnje jer su izazvale kontroverze. Neki su tvrdili da je izuzeće omogućilo sportašima poput Đokovića da zaobiđu stroge mjere

karantene i putuju u Australiju za nastupanje na teniskom turniru. Međutim, kako je vrijeme odmicalo, postalo je jasnije da su svi koji apliciraju za medicinsko izuzeće morali proći kroz isti postupak i zadovoljiti određene kriterije. Ključna stvar Đokovićeve obrane bila je da je Teniski savez Australije dozvolio "igračima da apliciraju za medicinsko izuzeće, pomoću kojeg se osobi može dozvoliti ulazak u Victoriju bez potpunog cijepljenja" (Kačer i dr., 2022: 32). Iz toga proizlazi činjenica da odluka o medicinskom izuzeću nije bila isključivo u rukama jedne organizacije ili pojedinca, već je proizašla iz zajedničke suradnje između Teniskog saveza Australije, federalne Vlade Australije, Vlade države Victorije i grupe ATAGI. Ove institucije su utvrdile određene smjernice i kriterije za medicinsko izuzeće, koji su se primjenjivali na sve sudionike turnira (Kačer i dr., 2022)

Bitno za razumjeti je da ova situacija nije bila jednostavna i da su mnoge odluke donesene s ciljem održavanja sigurnosti i sprječavanja širenja virusa. Iako su se mišljenja o medicinskom izuzeću razlikovala, važno je imati cjelovitu sliku i uzeti u obzir sve relevantne čimbenike prije donošenja zaključaka, što, nažalost, mnogi mediji nisu činili.

Mjesecima prije Australian Opena, sugerirano je da igrači koji planiraju nastupiti moraju biti potpuno cijepljeni. Prema epidemiološkim propisima koje je donijela ATAGI, potpuno cijepljene osobe smatraju se onima kojima je prošao tjedan dana od druge doze (za cjepiva s dvije doze) ili tri tjedna od jedne doze (za cjepiva s jednom dozom). Međutim, kako se turnir bližio, Australijski teniski savez je shvatio da bi cijepljenje bilo (pre)rizično za određeni broj ljudi. U dogovoru s federalnom Vladom, Vladom Victorije i ATAGI-jem, dozvoljeno je igračima aplicirati za medicinsko izuzeće kako bi mogli ući u Victoriju bez potpunog cijepljenja (Kačer i dr., 2022)

Novak Đoković je u svom medicinskom izuzeću naveo da je dobio pozitivan test na COVID-19 s datumom 16. prosinca 2021. Međutim, u narednim danima, 17. i 18. prosinca, primijećen je na nekoliko događaja u zatvorenom prostoru, bez nošenja maske i u društvu različitih ljudi. Jedan od tih događaja bila je i košarkaška utakmica između Crvene Zvezde i Barcelone koja se održala u dvorani Pionir u Beogradu. Prema Kačeru i suradnicima Novak Đoković je "dao svoj negativan doprinos ukupnom događaju...nitko, pa ni Novak Đoković, nije sam na svijetu, nego živi u zajednici i tu postoji jasna interakcija" (2022: 38).

Svaka osoba, svaki sportaš ima pravo na svoje stavove i odluke u vezi s cijepljenjem. Međutim, kao javna ličnost i sportski idol, igrač nosi odgovornost prema svojim navijačima i široj zajednici.

Nepoštivanje pravila ponašanja nakon pozitivnog testa za COVID-19 stvara lošu sliku i potencijalno ugrožava zdravlje drugih.

3.6. NOVAK ĐOKOVIĆ – „BORAC SLOBODNOG SVIJETA”

Svijet je pratio kako se odvija obračun Novaka Đokovića i Australije, a slučaj će vjerojatno definirati kako turisti, strani posjetitelji, pa čak i australski državljani gledaju na imigracijsku politiku nacije i 'jednakost pred zakonom' u godinama koje dolaze.

Đoković saga označava iznimno ograničena materijalna i procesna prava koja pojedinci uživaju prema australskom zakonu. S obzirom na vlastito iskustvo pandemije u Australiji, malo je Australaca pokazalo sućut prema Novaku Đokoviću tijekom njegovih 11 nadrealnih dana u Melbourneu (u pogledu prava i tenisa). Ovo je, zapravo, bio jedan od Đokovićevih pravnih problema. "Prošli smo kroz cijedenje pa zašto ne biste i vi" odražava vrlo australski i egalitarni oblik zadovoljstva tuđom nesrećom, poznat kao "schadenfreude" (Higgins, 2022).

Međutim, Novak Đoković je imao veliku podršku diljem svijeta. Razlog tome je vrlo vjerojatno njegova uspješnostto za svaku momčad ili pojedinca u sportu, da s dobrim rezultatima dolaze i navijači, a Đoković je imao fantastične rezultate pa samim time i ogroman broj navijača. Međutim, tu su se našli i antivakseri. Od onih koji su krivili Bill Gatesa za pandemiju, do onih koji se nisu željeli cijepiti uz poruke „Moje tijelo, moj hram”, svi oni su smatrali Đokovića borcem za slobodu. Međutim, australske vlasti su ga učinili takvim.

Đoković je imao legitimno pravo odbiti se cijepiti i pokušao je dobiti medicinsko izuzeće. Međutim, sve ostale činjenice vezane za njega u vezi s Australian Open turnirom 2022 su negativne, što treba jasno priznati i nadati se da se takva situacija neće ponoviti. Posebno je zabrinjavajuće nepoštivanje pravila ponašanja nakon što je Đoković dobio pozitivan test (Kačer i dr., 2022).

Poništavajući Đokovićevu vizu po drugi put, ministar imigracije zaključio je kako ponašanje i stav tenisača protiv cijepljenja mogu potaknuti druge da ga oponašaju zbog njegovog visokog profila i statusa. Ono što je najvažnije, ovaj odjeljak Zakona o migracijama ne dopušta pogođenim podnositeljima zahtjeva da podnesu "reviziju zasluga" Upravnom žalbenom sudu, što bi omogućilo

Đokoviću da zatraži od suda da ponovno procijeni dokaze na kojima se temelji njegovo otkazivanje (O'Sullivan, 2022).

Ono što je najviše zabrinjavalo Vladu Australije i ministra je "da bi Đokovićeva prisutnost u Australiji mogla predstavljati rizik za zdravlje australske zajednice i dobar red, jer njegova prisutnost u zemlji može potaknuti naciju protiv cijepljenja" (Higgins, 2022: 5).

Na hitnom saslušanju pred Punim saveznim sudom u nedjelju, 16. siječnja 2022., razmatrana su dva pitanja vezana uz ministarsku odluku. Prvo, odvjetnici gospodina Đokovića tvrdili su da je "iracionalno" da ministar imigracije samo razmatra utjecaj koji bi Đokovićeva prisutnost imala na raspoloženje protiv cijepljenja u Australiji, te da ne uzima u obzir drugu stranu ovog argumenta: da bi deportacija Đokovića mogla dovesti do povećanja raspoloženja protiv cijepljenja i građanskih nemira (O'Sullivan, 2022)

Odvjetnici su istaknuli da ministar nije pravilno procijenio sve relevantne čimbenike i posljedice povezane s Đokovićevim deportiranjem. Tvrdili su da je ministrova odluka bila isključivo usmjerena na potencijalni negativni utjecaj na raspoloženje protiv cijepljenja, dok nije uzeto u obzir da bi deportacija Đokovića mogla izazvati suprotan učinak i potaknuti protivljenje cijepljenju te izazvati građanske nemire. Također, odvjetnici su naglasili da je potrebno uzeti u obzir šire društvene i političke kontekste te da ministar nije obavio adekvatnu analizu svih relevantnih čimbenika prije donošenja odluke o deportaciji Đokovića. Tvrdili su da je takav pristup nepravedan i nezakonit (O'Sullivan, 2022).

Đokovićevi odvjetnici naglasili su na sudu da je Đoković postao antivakser ikona, ne zbog nečega što je Đoković rekao, napravio ili čak mislio o cjepivima protiv Covida, već zbog odluke Vlade da ga privede. Jer kao što se već spominje u ovom radu, mediji su mjesecima nagađali o Đokovićevoj Covid putovnici, odnosno je li cijepljen ili ne. Sam tenisač o toj temi nije želio pričati i nije davao nikakve naznake potpore ili pobune protiv cjepiva. Novak Đoković postao je borac slobodnog svijeta, ne njegovom odlukom, 5. siječnja 2021. godine u trenutku kada su ga australske vlasti privede.

3.7. ŠTO ĐOKOVIĆ SAGA POKAZUJE O IMIGRACIJSKOM ZAKONU U AUSTRALIJI

U cjelokupnoj proceduri donesene su četiri ključne administrativne odluke - dvije odluke nadležnog ministra i dvije odluke suda koji je provjeravao zakonitost prethodno donesenih ministarskih odluka. *Đoković saga* pokazala je da federalni sustav ima kompleksne pravne sustave u kojima nije uvijek potpuno jasno definirano koje tijelo ima koje ovlasti, a upravo tako je *Đoković saga* rasvijetlila "australsku imigracijsku politiku koja se prema azilantima i ljudima čiji je ulazak u zemlju u tzv. svojoj zoni odnosi vrlo loše" (Kačer i dr., 2022:35).

Đoković saga otvara niz pitanja o australskom migracijskom sustavu. Ekspanzivne osobne ovlasti ministra imigracije godinama su bile izložene kritikama i civilnog društva i akademika. Ovaj slučaj može pružiti određeni zamah za reformu tih ovlasti. Osim toga, hotel Melbourne Immigration Detention u kojem je Đoković pritvoren bio je predmet teških kontroverzi u Australiji. To je zato što su oko 32 tražitelja azila i izbjeglice zadržani u pritvoru, od kojih su mnogi dulje vrijeme. Australija je jedna od rijetkih zemalja na svijetu koja dopušta neograničeno zadržavanje tražitelja azila. Mnogi u australskoj pravnoj zajednici izbjeglica nadaju se kako će javni nadzor nad postupkom u slučaju Đoković poboljšati ishode za te ranjive osobe i okončati njihovo štetno pritvaranje (O'Sullivan, 2022).

3.8 ĐOKOVIĆ NAKON AUSTRALIJE – O AUSTRALIJI

Nakon traumatičnog iskustva u Australiji, Novak Đoković se vratio u Srbiju gdje je ponovno započeo s treninzima za sezonu – sezonu za koju nije znao raspored, jer nije znao hoće li se i u drugim državama ili gradovima ponoviti ista situacija kao u Australiji, odnosno hoće li mu biti dozvoljeno nastupanje na turniru.

Đoković je opisao uvjete dok je bio u Australiji u pritvoru kao "vrlo teške". Reкао je da u to vrijeme nije javno govorio u medijima - iako je to želio - jer je želio poštovati pravni postupak i Australian Open. Najbolji svjetski tenisač također je rekao da se ne bi trebao povezivati s pokretom protiv cijepljenja, ali podržava pravo pojedinca na izbor. Reкао je da je dobio medicinsko izuzeće za ulazak u zemlju kako bi sudjelovao na Australian Openu jer se nedavno oporavio od Covida-19. Međutim, ministar za imigraciju zemlje, Alex Hawke, osobno je otkazao vizu 34-godišnjem Đokoviću, zbog tvrdnji da bi njegovo prisustvo moglo potaknuti "građanske nemire" i poticati sentimente protiv cijepljenja. "Nikada nisam bio protiv cijepljenja", rekao je BBC-u, potvrdivši da

je kao dijete primio cjepiva, "ali uvijek sam podržavao slobodu izbora što unosite u svoje tijelo" (Rajan, 2022), rekao je Đoković.

"Bilo je vrlo, vrlo teško. Dok sam još bio na aerodromu, nisam mogao koristiti svoj telefon tri, četiri sata. Bio sam izgubljen, stvarno nisam znao što se događa", izjavio je Đoković u intervjuu za BBC. Rekao je da se u početku nije mogao javiti svojoj obitelji, ali mu je kasnije bilo dopušteno koristiti telefon kada je bio u zatvorskom centru za zadržavanje (Rajan, 2022.)

Đokovićev zahtjev za medicinsko izuzeće podnesen je anonimno i prihvatila su ga dva neovisna australska odbora. Međutim, postojala je odvojena putna izjava koja je sadržavala pogrešku. "Apsolutno, pogreška u izjavi za vizu nije bila namjerno napravljena", rekao je Đoković u intervjuu za BBC i objasnio kako je „to bilo prihvaćeno i potvrđeno od strane Saveznog suda i samog ministra za imigraciju u Australiji (Rajan, 2022).

U istom intervjuu, Đoković je rekao kako nije protjeran iz Australije zbog toga što nije bio cijepljen, ili što je prekršio pravila ili što je napravio pogrešku u izjavi za vizu, jer „sve to je zapravo odobreno i potvrđeno od strane Saveznog suda Australije i ministra za imigraciju” (Rajan, 2022.) Kao razlog zbog kojeg je protjeran iz Australije Đoković je naveo to što je ministar za imigraciju koristio svoju diskrecijsku ovlast i otkazao njegovu vizu temeljem svoje percepcije da bi Đoković mogao stvoriti neke protivnike cijepljenja u zemlji ili gradu.

4. METODOLOGIJA

U ovom poglavlju definirani su cilj istraživanja, istraživačka pitanja, metodologija, uzorak i jedinice analize. Također, prikazana su pitanja za analizu i protokol istraživanja. Ovaj dio stvara osnovu za cjelokupno istraživanje, omogućava čitateljima razumijevanje pristupa istraživanju te daje okvir za interpretaciju i vrednovanje rezultata. Prvo će se jasno definirati cilj istraživanja, čime se utvrđuje glavni razlog i svrha provođenja istraživanja.

Metodologija je znanstvena disciplina koja proučava puteve znanstvene spoznaje (Žugaj i dr., 2006), a kako sama riječ dolazi iz grčkih riječi meta = kroz, hodos = put, logos = riječ, znanost, možemo zaključiti kako je metodologija put kojim svako znanstveno istraživanje mora ići. Metodologija se odnosi na sveukupnost metodskih postupaka koje primjenjuje određena znanost ili grupa srodnih znanosti s ciljem dolaženja do novih spoznaja. Metodologija proučava znanstvene metode (Vujević, 2006). Znanstvena metoda predstavlja skup različitih postupaka temeljenih na objektivnosti, pouzdanosti, preciznosti, sustavnosti i općenitosti koji se primjenjuju u znanstvenom istraživanju i radu s ciljem istraživanja i prezentiranja rezultata znanstvenoistraživačkog rada u nekoj znanstvenoj disciplini (Matzinger, Toth, 2020: 10).

Svako istraživanje se sastoji od nekoliko faza koje se kontinuirano ponavljaju. Prema autorima Žugaju, Dumičiću i Dušaku (2006), postoji šest osnovnih faza istraživanja. Prva faza je uočavanje problema istraživanja, u kojoj istraživač prepoznaje pitanje ili nedoumicu koju želi istražiti. Nakon toga slijedi faza ograničavanja polja istraživanja, u kojoj istraživač određuje granice, ciljeve i opseg istraživanja. Treća faza je postavljanje hipoteza, u kojoj istraživač formira predviđanja ili pretpostavke o vezi između varijabli koje će istraživati. Nakon toga slijedi provjeravanje hipoteza, u kojem istraživač koristi prikladne metode prikupljanja i analize podataka kako bi testirao svoje hipoteze. Peta faza je pismeno uobličavanje tijeka istraživanja, u kojoj istraživač organizira rezultate, analize i zaključke istraživanja u strukturiran i koherentan tekst. Konačno, posljednja faza je primjena rješenja i kontrola, u kojoj istraživač primjenjuje rezultate svog istraživanja u praksi i provodi evaluaciju kako bi ocijenio učinkovitost svojih rješenja.

U ovom poglavlju definirani su cilj istraživanja, istraživačka pitanja, metodologija, uzorak i jedinice analize. Također, prikazana su pitanja za analizu i protokol istraživanja. Ovaj dio stvara osnovu za cjelokupno istraživanje, omogućava čitateljima razumijevanje pristupa istraživanju te daje okvir za

interpretaciju i vrednovanje rezultata. Prvo će se jasno definirati cilj istraživanja, čime se utvrđuje glavni razlog i svrha provođenja istraživanja.

Glavno istraživačko pitanje postavljeno u ovom radu glasi: "Postoje li i kakve su razlike između izvještavanja u hrvatskim i srpskim portalima na primjeru Novaka Đokovića u Australiji 2022.", a pitanje predstavlja temeljni stup analize i usporedbe medijskog pokrivanja događaja. Ovo istraživanje namjerava otkriti da li je Đokovićovo medijsko pokrivanje različito u hrvatskom i srpskom medijskom prostoru. Rezultati ovog istraživanja ponudit će uvide u sklonosti i pristranosti medija, kao i način na koji se iste vijesti prenose i oblikuju u dvije različite medijske kulture.

Glavni cilj ovog istraživanja jest analizirati prisutnost pristranosti i neobjektivnosti u kontekstu sportskog novinarstva, posebno fokusirajući se na prikazivanje Novaka Đokovića u australskim medijima. Fokus istraživanja je istražiti i razumjeti eventualne razlike u načinu na koji su ovi portali izvještavali o istom događaju te identificirati prisutnost moguće pristranosti ili subjektivnosti u medijima te doprinijeti dubljem razumijevanju dinamike medijske komunikacije u kontekstu sportskih i političkih događaja.

Jedno od ključnih istraživačkih fokusa u ovom radu temelji se na dubljem razumijevanju međusobnih odnosa između sporta i politike na međunarodnoj razini. Ovaj cilj proizlazi iz potrebe da se istraže i analiziraju složeni dinamički odnosi koji se formiraju između ovih ključnih elemenata. Analiza ovog složenog odnosa omogućuje dublje razumijevanje dinamike gdje sport i politika korespondiraju, bilo da sport služi kao alat diplomacije ili propagande, ili pak kako politika utječe na organizaciju i strukturu sportskih događaja.

Dodatno, istraživanje će istražiti potencijalne razlike između hrvatskih i srpskih medijskih portala u izvještavanju o Đoković sagi, budući da je ova tema blisko povezana s oba nacionalna konteksta.

Također, jedan od ciljeva ovog istraživanja je kvantitativnom i kvalitativnom analizom sadržaja kroz studiju slučaja portala 24sata.hr i Gol.hr te Blic.rs i Kurir.rs utvrditi u kojoj mjeri su objavljivali relevantne informacije o razvoju događanja boravka Novaka Đokovića u Australiji na početku 2022. godine.

Rad se temelji na kvantitativnoj metodologiji i pozitivističkoj paradigmi. Za prikupljanje podataka koristi metodu analize sadržaja. Analiza je proces traženja veza, uzroka i posljedica te izvođenja zaključaka putem razbijanja cjeline na njezine sastavne elemente. Ova metoda se koristi kako bi se

postepeno razvila "djelatnost subjekta" putem razlaganja ili razdvajanja kompleksnog objekta na manje dijelove. Analiza pruža polaznu točku istraživanja koja omogućuje pronalaženje i identifikaciju elemenata, sadržaja i čimbenika unutar tog objekta te razumijevanje njihovih međusobnih odnosa (Žugaj i dr., 2006).

Analiza sadržaja predstavlja jednu od metoda prikupljanja podataka u znanstvenom istraživanju, posebice u društvenim znanostima. Ova empirijska metoda temelji se na analizi sadržaja poruka s ciljem razumijevanja njihovog značenja, ideja, misli i stavova. Podaci potrebni za deskripciju i objašnjenje analiziraju se na temelju kvantitativnih sudova o karakteristikama komunikacije (Žugaj i sur., 2006).

Analiza sadržaja predstavlja idealnu metodu za istraživanje različitih poruka i podataka prisutnih u različitim izvorima informacija kao što su knjige, časopisi, novine, radio, televizija, internet i drugi mediji. Ova metoda omogućuje dublje razumijevanje komunikacijskih sadržaja i pruža temelje za daljnje deskriptivne i objašnjavajuće analize. Prema Žugaju i suradnicima (2006: 50), analiza je proces koji koristi razlaganje kako bi se postigao dublji uvid u strukturu i karakteristike objekta ili fenomena. Analiza je „postupak raščlanjivanja složenih predmeta, pojava ili ideja na njihove sastavne elemente (Matzinger i Toth, 2020: 11)

Analiza sadržaja je provedena na novinskim člancima, kao jedinicama analize, na ova četiri internetska medijska portala - dva hrvatska (24sata.hr i dnevnik.hr) i dva srpska (Blic.rs i Kurir.rs). Ova četiri medija odabrana su kao najčitaniji medijski portali, na temelju Gemiusu, koji mjeri čitanost portala. Dnevnik.hr je u tom trenutku bio drugi najčitaniji portal po Gemiusu, a tekstovi su se uzimali s portala Gol.hr – sportska stranica Dnevnik.hr-a.

Članci s ova 4 medija odabrani su strategijom namjernog uzorkovanja, kojom su za analizu odabrani novinski članci koji su u datom periodu od 4. do 16. siječnja pisali o „Đoković sagi“. U ovom periodu u ova četiri medija objavljeno je ukupno 354 članka koja su pretragom ključne riječi „Novak Đoković“ ušla u istraživanje. Od toga, najviše članaka potječe s portala 24sata.hr s ukupno 126 članaka, a potom slijede Kurir.rs s 97 članaka, dnevnik.hr s 82 članka te Blic.rs s 49 članaka. Jedinica analize u istraživanju bila je novinski članak, kao formalna i sadržajna cjelina.

Vremenski okvir istraživanja proteže se od 4. siječnja, datuma kada je Novak Đoković objavio svoj nastup na Australian Openu, do 16. siječnja, dana kada je napustio Australiju. Ovaj vremenski okvir obuhvatio je ključne događaje i kontroverze koje su se ticale Đokovića i njegove sudbine na

turniru, te je omogućio analitičku perspektivu kako se medijsko izvještavanje razvijalo tijekom tog perioda. Analizom svih tih članaka, istraživanje je steklo dublje razumijevanje načina na koji su hrvatski i srpski portali obrađivali istu temu, odražavajući moguće pristranosti, naglašene aspekte ili stilove novinarstva koji su se primjenjivali.

Hipoteze u istraživanju moraju biti specifične i operacionalizirane, što znači da svi pojmovi i koncepti u hipotezi moraju biti jasno definirani i pretvoreni u mjerljive varijable. Osim toga, hipoteze trebaju biti provjerljive, što znači da se moraju moći testirati i mjeriti. Ako hipoteza nije moguće izmjeriti ili testirati, tada nije moguće izvesti nikakav zaključak iz nje. Također, hipoteze trebaju biti povezane s postojećim znanstvenim saznanjima, odnosno trebaju biti usklađene s prethodnim istraživanjima i teorijama. Prema Tkalac Verčić i suradnicima (2010), ovi su kriteriji važni kako bi se osigurala valjanost i relevantnost hipoteza u istraživačkom procesu.

Za ovo istraživanje postavljeno je pet hipoteza, a one glase:

H1: Srpski mediji pisali su pristranije o slučaju Novaka Đokovića u Australiji

H2: Novak Đoković je u srpskim medijima prikazivan kao heroj

H3: Nadal je prikazivan kao glavni "negativac" Australian Opena

H4: Mediji su pisali o privatnom životu Novaka Đokovića

H5: Srpski nisu su znatno manje pisali o falsificiranoj COVID potvrdi Novaka Đokovića

Ključni problem na koje ovo istraživanje želi ukazati jesu razlike u izvještavanju među hrvatskim i srpskim portalima te prisutnost pristranosti u medijima. Na primjeru boravka Novaka Đokovića u Australiji i medijskog izvještavanja hrvatskih i srpskih portala, ovim istraživanjem želi se ukazati na to da objektivnost u novinarstvu vrlo često ne postoji, posebice kada je u pitanju sport.

Za istraživanje je korištena analitička matrica koja je obuhvaćala sljedeće kategorije, odnosno pitanja:

1. Spominje li se Novak Đoković u članku?

a) da

b) ne

2. Članak je napisan nepristrano te piše objektivno o situaciji ?

A) da

B) ne

3. U naslovu članka postoje elementi senzacionalizma (senzacionalistički pridjevi, neprovjerene informacije, zastrasujuci naslovi...).

A) da

B) ne

5. Članak opravdava odluku Novaka Đokovića o ne cijepljenju.

A) Da

B) Ne

6. Srpski mediji veličali su Novaka Đokovića u naslovu članka raznim epitetima.

A) da

B) ne

7. U tekstu članka hvale se potezi Novaka Đokovića u Australiji? (humanitarne pomoći i slično, ne vezano uz sport)

A) da

B) ne

8. Članak spominje dosadašnje sportske uspjehe Novaka Đokovića na turnirima u Australiji?

A) da

B) ne

9. Novak Đoković prikazan je u članku kao heroj (usporedbe s Božanstvima, borac slobodnog svijeta(antivaksera) i sl...)

a) da

b) ne

10. Spominje li se Nadal u tekstu članka?

A) da

B) ne

11. Spominje li se Nadal u naslovu članka?

A) da

B) ne

Odgovarati dalje samo ukoliko se spominje Nadal u tekstu ili naslovu.

11a. U kojem kontekstu se spominje Nadal?

A) pozitivnom

B) negativnom

C) neutralnom

11b. Spominje li se Nadalova Covid putovnica, odnosno je li cijepljen ili je prebolio korona virus.

A) da

B) ne

11c. Smatra li se u tekstu članka kako ATP organizacija pogoduje Nadalu kako bi lakše stigao do titule.

A) da

B) ne

12. U članku se spominje Novakova obitelj?

A) da

B) ne

Odgovarati dalje ukoliko se spominje.

12a. Koji član obitelji se spominje?

A) Roditelj

B) Brat

- C) Žena
- D) Netko drugi

12b. Član obitelji se spominje u tekstu kao

- A) sporedni lik
- B) glavni lik

13. Članak spominje zdravstveni karton Novaka Đokovića (prijasnje oboljenje virusom Covid-19, je li cijepljen, celijakija i glutoza i sl.).

- A) Da
- B) Ne

14. U članku se govori o Đokovićevoj prehrani.

- A) da
- B) ne

15. U članku se spominje Covid putovnica/ medicinsko izuzeće/viza Novaka Đokovića s kojom je stigao u Australiju?

- A) DA
- B) NE

Odgovarati dalje ukoliko se spominje Novakova Covid putovnica/medicinsko izuzeće/viza :

15a. Članak govori kako je Covid potvrda/ medicinsko izuzeće/viza Novaka Đokovića falsificirana i/ili nevaljana.

- A) DA
- B) NE

15b. U tekstu članka smatra se kako:

- A) Nije Đokovićeva krivica za nevaljanu covid putovnicu/medicinsko izuzeće/vizu
- B) Je Đokovićeva krivica za nevaljanu covid putovnicu/medicinsko izuzeće/vizu

C) Neutralno

15c. U članku piše kako Novak Đoković svejedno treba igrati bez obzira na sve?

A) DA

B) NE

15d. Članak smatra kako je Novak Đoković napravio sve što je trebao te da je neopravdano sve što mu rade Australske vlasti

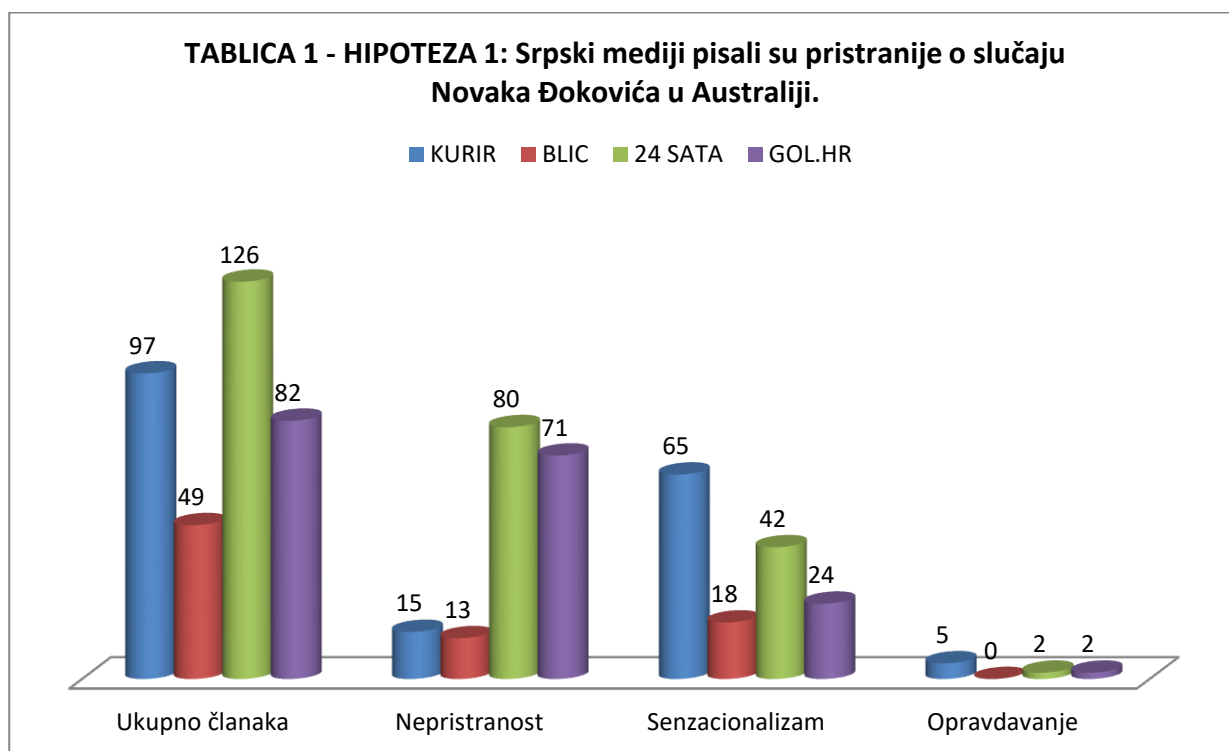
a) DA

b) NE

5. ANALIZA I INTERPRETACIJA PODATAKA

Interpretacija rezultata u znanstvenim istraživanjima ključna je faza analize koja ima za cilj donošenje smislenih zaključaka na temelju prikupljenih podataka. U ovoj fazi istraživanja, istraživači analiziraju rezultate kako bi identificirali obrasce, trendove ili odgovore na postavljena istraživačka pitanja. Interpretacija uključuje usporedbu dobivenih rezultata s postojećim znanjem, evaluaciju pouzdanosti i relevantnosti podataka te izvlačenje zaključaka i impliciranje daljnjih istraživačkih smjerova. Tijekom interpretacije, važno je biti objektivan, izbjegavati predrasude i uzeti u obzir moguće ograničenja istraživanja kako bi se osigurala valjanost i pouzdanost zaključaka.

U ovom dijelu rada slijedi dakle donošenje smislenih zaključaka na temelju prikupljenih podataka, odnosno odgovora na istraživačka pitanja. Prva hipoteza koja će se interpretirati glasi: „**H1: Srpski mediji pisali su pristranije o slučaju Novaka Đokovića u Australiji.**”



Tablica 1: Prikaz rezultata Hipoteze 1 sa svih portala

Analizirano je ukupno 97 članaka na portalu Kurir.rs u razdoblju od 4. 1. do 16. 1. 2022. Od tih 97 članaka, njih 15 je napisano nepristrano, što dovodi do toga da su čak 82 članka napisana pristrano. Senzacionalizam je na ovom portalu vrlo česta pojava, tako da je temeljen analize sadržaja uočeno

kako 65 članaka sadrži elemente senzacionalizma. Što se tiče opravdanja Đokovića u vezi cijepljenja, 92 članka ne opravdavaju njegovu odluku o ne cijepljenju, odnosno samo pet ga opravdava.

Blic je ukupno napisao 49 članaka koja spominju Đokovića, a od tih 49 samo 13 ih je napisano objektivno. Element senzacionalizma postoji u 18 članaka, međutim niti jedan članak ne opravdava Đokovićevu odluku o ne cijepljenju.

U prvoj hipotezi "Srpski mediji pisali su pristranije o slučaju Novaka Đokovića u Australiji", portal 24sata, koji je najviše i pisao i prenosio vijesti o Novaku Đokoviću, napisao je 126 članaka na tu temu. 24sata pokazala su se kao poprilično nepristran medij, uzimajući u obzir da je velika većina, 80 članaka napisana objektivno i nepristrano. U 42 članka postojali su elementi senzacionalizma, dok su samo tek dva članka opravdavala odluku Novaka Đokovića o ne cijepljenju.

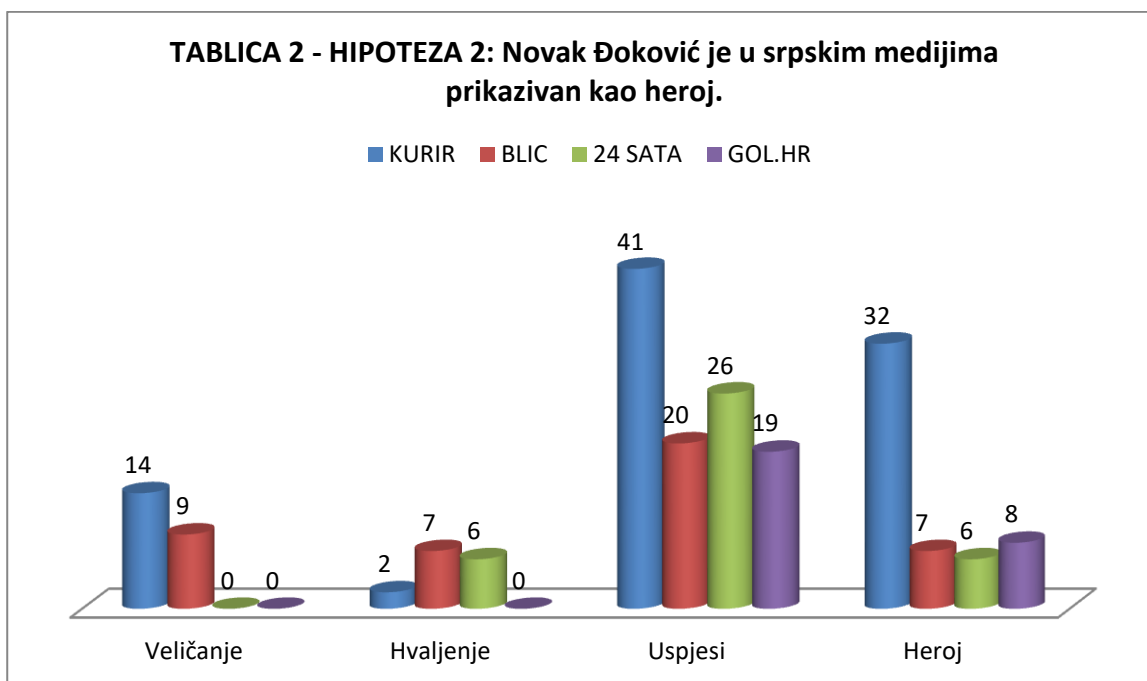
Drugi hrvatski portal koji se uzeo u istraživanje bio je Dnevnik.hr, a zbog toga što je sportska tema, jedinica analize uzimala se iz sportskog dijela portala, Gol.hr. Ukupno su 82 članka bila napisana u datom vremenskom roku, od toga je čak 71 članak napisan nepristrano i objektivno o situaciji, u 24 su članka zabilježeni elementi senzacionalizma, dok su također samo dva članka opravdavala odluku Novaka Đokovića o ne cijepljenju.

Prva hipoteza na temelju datih podataka se može potvrditi – „Srpski mediji pisali su pristranije o slučaju Novaka Đokovića u Australiji”. Može se vidjeti kako je najobjektivnije pisao portal Dnevnik.hr (Gol.hr), iza kojeg slijedi 24sata, a tek potom srpski mediji Blic.rs i Kurir.rs. Što se tiče senzacionalističkih naslova, i u tome je najmanje Dnevnik.hr sudjelovao, držeći se profesionalnog izvještavanja. Najviše senzacionalističkih elemenata sadržavao je portal Kurir.rs, prema kojemu je ovo bio „Najveći skandal svih vremena”, međutim, kako su napisali Đoković „Herojski to podnaša”.

Ono o čemu su slični svi portali, ni jedan od njih nije opravdavao Đokovićevu odluku o ne cijepljenju, tek se u par navrata se pojavio koji takav članak, a oni bi pisali kako „Novak ne smije da primi vakcinu”, zbog celijakije i slično te iz razloga što je Đoković u to vrijeme dao „dokaz” kako je Covid imao nedugo prije samog turnira.

Kada se sagleda sve, Kurir.rs najviše je pisao pristrano o događaju, braneći svog najboljeg sportaša i jednog od najboljih, ako ne i najboljeg, tenisača svih vremena. Najobjektivniji bili su sa portala Dnevnik.hr, uzimajući činjenice koje su bile dostupne u datom trenutku.

Druga hipoteza koju ćemo analizirati glasi „**H2: Novak Đoković je u srpskim medijima prikazivan kao heroj**”, a ona je također potvrđena.



TABLICA 2: Prikaz rezultata Hipoteze 2 sa svih portala

Što se tiče srpskog Kurira, dva puta su spomenuli kako je Novak Đoković „nesebično” pomagao Australiji u izazovnim vremenima (poplavama i požarima), u 14 naslova članaka se veličalo ime Novaka Đokovića, u 32 članka se prikazivalo Đokovića kao heroja, dok se u 41 članku spominju uspjesi Novaka Đokovića na turniru u Australiji.

Drugi srpski portal, Blic, u 9 članaka od ukupno 49 veliča Novaka Đokovića u naslovu članka. U 7 članaka spominjali su Đokovićevu prijašnju pomoć državi Australiji, u 20 članaka spominju dosadašnje sportske uspjehe Đokovića. Novaka Đokovića portal Blic prikazuje kao heroja u 7 slučajeva.

Samo 6 članaka 24sata od 126 mogućih spominju poteze Novaka Đokovića u Australiji koji nisu vezani uz sport. Isto tako, u samo 6 članaka se Novak Đoković prikazuje kao heroj, dok 26 članka govore o dosadašnjim uspjesima Đokovića u Australiji. Niti jedan članak ne veliča Novaka Đokovića u svom naslovu.

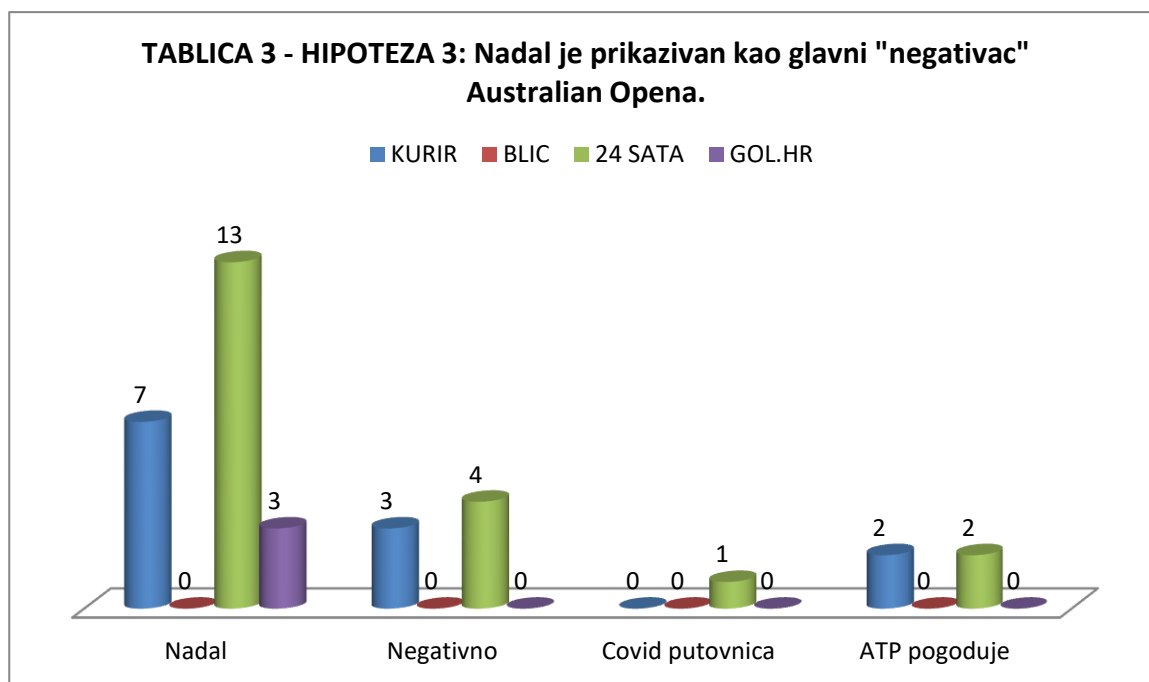
Gol.hr u niti jednom članku ne veliča ime Novaka Đokovića u naslovu, a isto tako niti jedan članak ne spominje niti Đokovićevu prijašnju pomoć Australiji. Od 82 članka, u 8 članaka se Đoković prikazuje kao Heroj, a u 19 se članaka spominju Đokovićevi sportski uspjesi na Australian Openu.

Dakle, možemo vidjeti kako su srpski mediji, posebice Kurir, puno više željeli prikazati Đokovića kao heroja, borca slobodnog svijeta, mučenika kojemu je Australija sve uzela. Međutim, nisu samo mediji gurali tu propagandu, već i poznate srpske osobe, a mediji bi u tom slučaju prenosili njihove objave. Najčešće je u tim slučajevima Đoković bio prikazivan kao mučenik, a nitko nije spominjao zbog čega je došlo do te situacije.

Novak Đoković je apsolutni pobjednik Australian Opena, kao što je i kralj Grand Slam turnira s osvojena 23 naslova. Na to nisu zaboravili niti hrvatski, a ni srpski mediji koji su vrlo često ponavljali ostvarene uspjehe Novaka Đokovića u Australiji. Međutim, tijekom godina, Novak Đoković se dosta često istaknuo kao vrlo humanitarna osoba spremna pomoći svim državama u nevolji. Sjetimo se, pomogao je i Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj tijekom poplava koje su pogodile te dvije zemlje 2014. godine, doniravši 110 tisuća eura.

Isto tako, Novak Đoković pomogao je Australiji u strašnim požarima 2020. godine, a u tu svrhu donirao je 25 tisuća eura novčane pomoći. Hrvatski portal Gol.hr nije pisao o tome, Kurir je samo dva članka posvetio toj temi, dok su 24sata i Blic.rs napisali 6, odnosno 7 članaka na tu temu. Iz priloženih fotografija, možemo vidjeti kako su srpski mediji o tome pisali, te kako je 24sata prenosio što srpski mediji pišu. Primjerice, srpski portal imao je naslov: „DNO DNA, OVO JE OBRAZ AUSTRALIJE! PRE DVE GODINE IM JE NOVAK DONIRAO NOVAC POSLE POŽARA! Poznata i suma koliko su dobili! Uopšte nije malo!”

Slijedi treća hipoteza koja glasi: **H3: Nadal je prikazivan kao glavni "negativac" Australian Opena.**



Tablica 3: Prikaz rezultata Hipoteze 3 sa svih portala

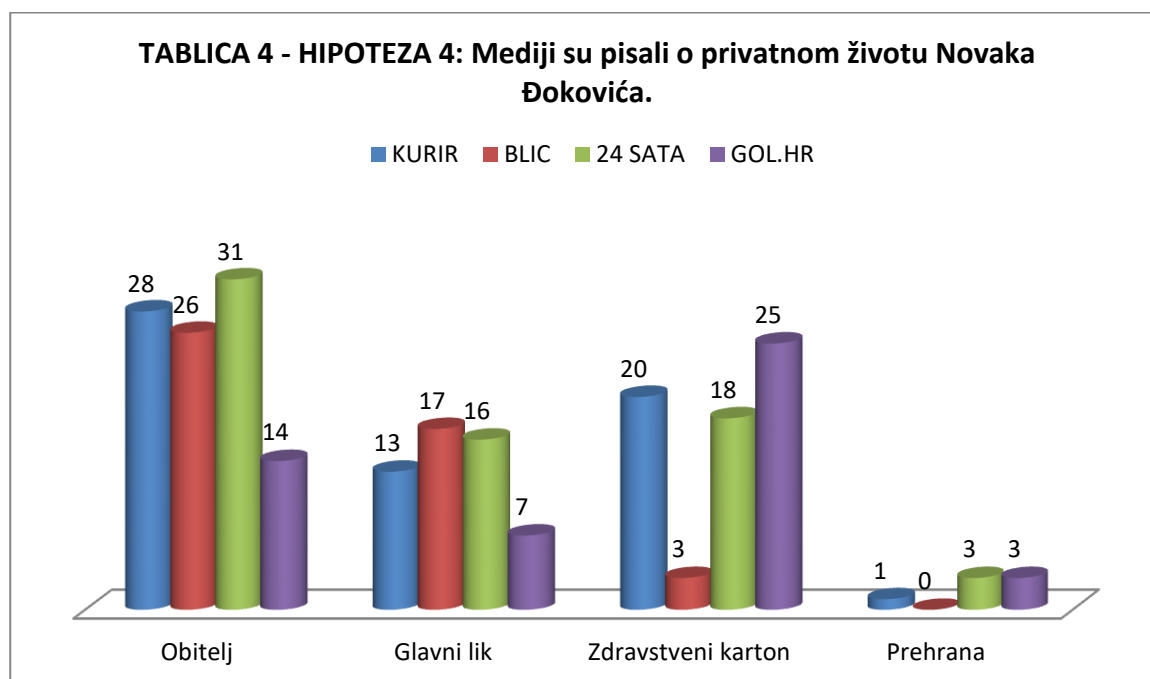
Kao što pokazuju rezultati iz tablice, na Kuriru se tek u sedam od 97 članaka pojavljuje Rafael Nadal, a pojavljuje se češće u neutralnom kontekstu nego u negativnom. Uglavnom su članci bazirani na ždrijež glavnog turnira, dok u dva članka u kojima se smatra da ATP pogoduje Nadalu se smatra kako će turnir biti dosta lakši Nadalu za osvojiti, ukoliko Đoković ne bude igrao. Niti jedan srpski portal nije spominjao Nadalovu Covid potvrdu, dok je jedan članak prenosio Nadalovu konferenciju za novinare u kojoj je izjavio kako si je Đoković sam kriv za ono što mu se događa.

Sličan slučaj je i kod 24sata, koji Nadala spominju u 13 svojih članaka, od čega je 4 puta završio u naslovu teksta. Velika većina članaka je napisano neutralno prema Nadalu, dok dva članka smatraju kako će Nadalov put prema finalu te na kraju krajeva i samom osvajanju turnira biti lakši kako nema Đokovića. U jednom članku spominju kako je Rafael Nadal cijepljen protiv koronavirusa.

Dnevnik.hr je u tri svoja članka spomenuo španjolskog tenisača Rafaela Nadala, od toga je jedanput završio i u naslovu članka. Svi članci su napisani u neutralnom tonu prema Nadalu, a također niti jedan članak nije pisao kako ATP pogoduje Nadalu, odnosno, kako će Nadal s lakoćom prolaziti prepreke na turnira ukoliko ne bude Đokovića.

Iz priloženih rezultata možemo zaključiti kako je Hipoteza 3 opovrgnuta. Iako je pretpostavka bila da će mediji prikazati Rafaela Nadala, glavnog Đokovićevog konkurenta te kasnije i osvajača turnira, u negativnom kontekstu te da će pisati kako ATP pogoduje Nadalu, niti srpski niti hrvatski mediji nisu tako smatrali. Dapače, vrlo malo se i spominjao Nadal u kontekstu toga. Portal Blic.rs u niti jednom svome članku nije niti spomenuo Nadala. Dnevnik.hr je pisao najobjektivnije o njemu, ne smatrajući u niti jednom svome tekstu da cijela ova situacija o Đokoviću odgovara Nadalu. Portal 24sata.hr u svoja dva članka je smatrao kako Nadalu odgovara što Đoković neće igrati, a slično je u svoja tri članka u kojima se spominje Nadal u negativnom kontekstu pisao i Kurir.rs. Zanimljivo, u svih 354 analizirana članka, tek jednom se spominje Nadalova Covid putovnica.

U sljedećoj hipotezi, hipotezi 4, provjerali smo koliko su mediji pisali o privatnom životu Novaka Đokovića, a ona glasi: **H4: Mediji su pisali o privatnom životu Novaka Đokovića.**



Tablica 4: Prikaz rezultate Hipoteze 4 sa svih portala

Istraživanjem smo dobili uvid u to koliko se spominjala Đokovićeva obitelj, tko se iz njegove obitelji najčešće spominjao i u kojoj ulozi (glavna ili sporedna). Također, provjereno je spominje li se zdravstveni karton Novaka Đokovića te njegova prehrana.

Portal Kurir.rs u 28 članaka spominje Đokovićevu obitelj, a najčešće se spominje jedan od roditelja. U 13 članaka, član obitelji koji se spominje u članku, je u glavnoj ulozi članka. U 20 članaka Kurir spominje zdravstveni karton Đokovića, dok se tek u jednom članku spominje Đokovićeva prehrana.

Nadalje, portal Blic.rs u većini članaka, u njih 26, spominje bar jednog člana Đokovićeve obitelji. Čak u 17 članaka taj lik se spominje kao glavni lik članka. Tek u tri članka se spominje Đokovićev zdravstveni karton, dok niti jedan članak ne govori o Đokovićevoj prehrani.

Što se tiče hrvatskih portala, 24sata spominju Đokovićevu obitelj u 31 članku, od toga se najviše spominju roditelji, u čak 24 članka. U 18 članaka se pronalazi i zdravstveni karton Đokovića, dok tri članka spominju Đokovićevu prehranu.

Drugi hrvatski portal, Gol.hr u 14 članaka navodi Đokovićevu obitelj, a najviše se ponovno spominju roditelji srpskog tenisača. U polovici od tih članaka, član obitelji je glavni lik članka, dok je u drugoj polovici sporedni. U 25 članaka se spominje Đokovićev zdravstveni karton, dok tri članka govore o njegovoj prehrani.

Od Đokovićeve obitelji, najčešće su se u člancima pojavljivali njegovi roditelji, a gotovo u polovici članaka oni su činili i glavnu ulogu u članku. Najviše se spominjao Đokovićev otac, koji je organizirao prosvjede po Srbiji te svog sina uspoređivao sa Isusom. Često se spominjao i Novakov brat Đorđe, a jako rijetko žena Jelena.

"I Isus je imao problem, svašta su mu radili, ali on je i dalje živ u nama. Tako je i Nole. Ne mogu mu ništa! On je srce Srbije, srce slobodarskog svijeta", svojedobno je govorio Srđan Đoković, otac srpskog tenisača (Vecernji.hr, 2023)

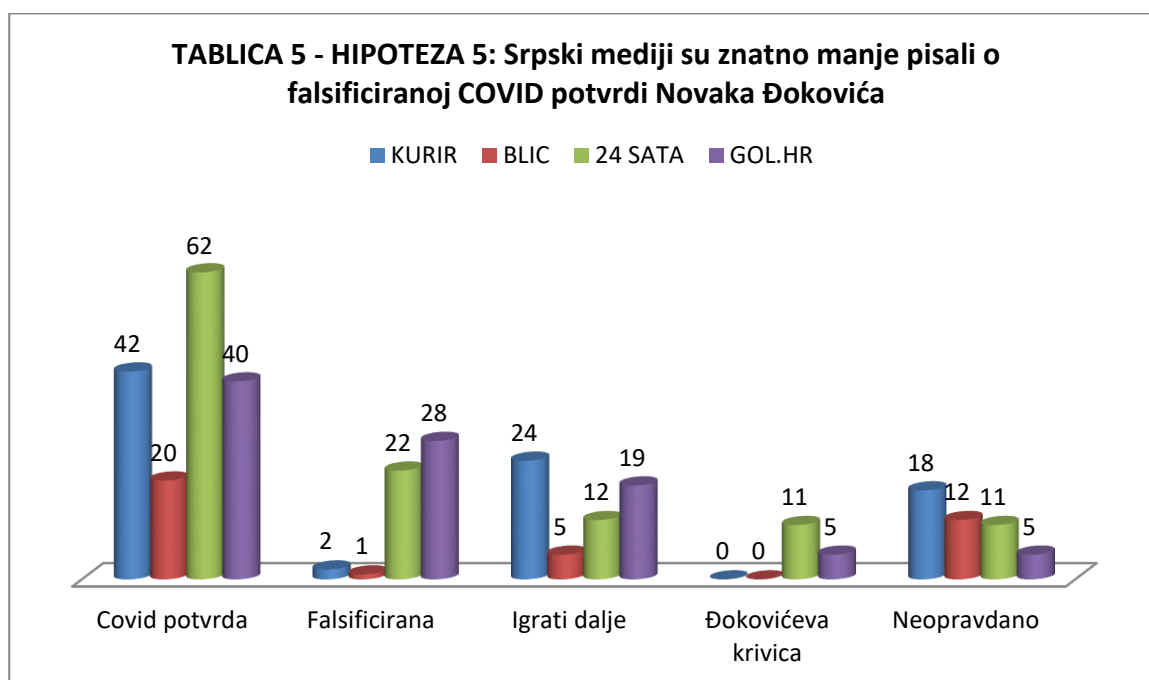
Što se tiče zdravstvenog kartona, uzimale su se u obzir prijašnje bolesti, pozitivni testovi i zaraze koronavirusom. Također, u obzir se uzelo i to da Đoković boluje od rijetke bolesti imena celijakija. Jedan od razloga zašto je tražio medicinsko izuzeće od Australije upravo je ta bolest, a celijakija je vrsta alergije gdje tijelo pri unosu glutena u organizam izaziva reakcije. Upravo zbog toga, sljedeće što se istraživanjem željelo otkriti jest koliko članka piše o njegovoj prehrani, pošto živi na bezglutenskoj prehrani.

Kao što rezultati iz tablica pokazuju, zdravstveni karton Novaka Đokovića nije bila česta tema hrvatskih i srpskih portala, a još manje je bila njegova bezglutenska prehrana. Kurir je najviše

spominjao zdravstveni karton Novaka Đokovića, najviše iz razloga da dokažu kako se Đoković nije smio cijepiti i kako je morao dobiti medicinsko izuzeće.

Iz svega navedenog, istraživanje je potvrdilo hipotezu 4: Mediji su pisali o privatnom životu Novaka Đokovića.

I za kraj, ostala je hipoteza 5 koja glasi: **H5: Srpski mediji su znatno manje pisali o falsificiranoj COVID potvrdi Novaka Đokovića.**



Tablica 5: Prikaz rezultata Hipoteze 5 sa svih portala

Rezultati analize sadržaja su pokazali da se Đokovićeva Covid potvrda spominjala u 42 članka, od mogućih 97. Od 42 članka koja spominju Covid potvrdu, tek dva su napisala kako je Đokovićeva Covid potvrda ili medicinsko izuzeće nevaljano. Da Đoković svakako treba sudjelovati na turniru smatra se u 24 članka. Isto tako, 23 članka su napisana u tonu da nije Đokovićeva krivica za propuste u Australiji. Iz tog razloga, 18 članaka tvrdi kako je neopravdano sve što mu se dešava u Australiji.

Manje od polovice članaka, njih 20, spominje Đokovićevu Covid putovnicu na portalu Blic. Tek jedan članak smatra da je Đokovićeva Covid potvrda falsificirana, a niti jedan članak ne smatra da je Đokovićeva krivica za nevaljano medicinsko izuzeće ili covid putovnicu. Međutim, tek u pet

članaka se smatra kako bi Đoković trebao sudjelovati na Australian Openu, dok 12 članaka tvrdi da je neopravdano sve što se dešava srpskom tenisaču u Australiji.

Ako pogledamo hrvatske portale, gotovo polovica članaka, njih 62, spominje Đokovićevu Covid putovnicu na portalu 24sata. Od tog broja, 22 članka pišu kako je Đokovićeva Covid putovnica ili medicinsko izuzeće nevaljano, te 11 članaka smatra kako je Đokovićeva krivica za to. Da treba nastaviti igrati na turniru smatra se u 12 članaka, dok 11 članaka tvrdi da je neopravdano ono što mu čine Australijske vlasti.

Drugi hrvatski portal koji se u ovom istraživanju koristio jest Gol.hr. Od 82 analizirana članka, njih 40 spominje Đokovićevu Covid putovnicu, a od tih 40, u njih 28 se spominje kako je Covid potvrda ili medicinsko izuzeće Novaka Đokovića falsificirano ili nevaljano. Krivicu Đokoviću za nevaljano medicinsko izuzeće ili covid potvrdu pripisuje pet članaka. U 19 članaka se smatra kako bi Đoković svejedno trebao igrati na glavnom turniru Australian Opena i pet članaka smatra kako je sve ono što mu Australijske vlasti čine, čine neopravdano.

Iz datih rezultata da se zaključiti kako je hipoteza 5: Srpski mediji su znatno manje pisali o falsificiranoj COVID potvrdi Novaka Đokovića potvrđena. Dok su hrvatski portali u gotovo svakom drugom članku pisali o Covid potvrdi Novaka Đokovića, srpski su ipak nešto manje o tome vodili brigu. Najčešće kada bi se spominjala Covid potvrda, to bi bilo kao podsjetnik na događaje koji su se do datog trenutka dogodili.

Tek dva članka s portala Kurir.rs su napisala da je Đokovićeva Covid potvrda / medicinsko izuzeće falsificirano. Iako je i Đoković na kraju rekao kako je formular krivo ispunjen te zbog toga ne može biti ispravan, Kurir je i dalje pisao kako mu je odbijen zahtjev, ne navodeći razloge zašto. Još manje o tome pisao je drugi srpski portal, Blic.rs, koji tek u jednom članku navodi da je dokument falsificiran. Od hrvatskih portala, gol.hr i 24sata.hr u svojih 28, odnosno 22 članka pišu kako je Đokovićeva Covid potvrda falsificirana.

Velika razlika uočena je na pitanju: „15b. U tekstu članka smatra se kako:

- A) Nije Đokovićeva krivica za nevaljalu covid putovnicu/medicinsko izuzeće/vizu
- B) Je Đokovićeva krivica za nevaljalu covid putovnicu/medicinsko izuzeće/vizu
- C) Neutralno”

Uzimajući u obzir 42 napisana članka na Kuriru koji govore o Đokovićevoj Covid potvrdi, 23 članka su napisana u tonu da nije krivica srpskog tenisača za nevaljanu Covid potvrdu. Niti drugi srpski portal, Blic, ne smatra da je Đokovićeva krivica za nevaljano medicinsko izuzeće. S druge strane, hrvatski portal 24sata.hr u 11 članaka, od 62 koja spominju Covid putovnicu Novaka Đokovića, se smatra da je Đokovićeva krivica za nevaljanu potvrdu. Gol.hr u pet članaka pripisuje krivicu Đokoviću za to.

Dakle, prema srpskim medijima je Đoković napravio sve što je Australija tražila od njega, a i ako nije, netko iz njegovog tima je pogrešno ispunio formulare. Jedan od portala napisao je kako je Đoković okarakterizirao ovu grešku kao „ljudsku” koja se desila jednom članu njegova tima.

Najglasniji portal da Đoković treba nastaviti turnir bio je Kurir.rs, koji je to smatrao u svojim 24 članka. Zanimljivo, jako malo o tome je pisao drugi srpski portal, Blic.rs, koji je tek u pet članaka napisao da Đoković treba sudjelovati na glavnom turniru prvog Grand slama sezone.

Kako je neopravdano sve što mu Australijske vlasti čine, smatra 18 članaka s portala Kurir.rs. Prema njima, najbolji tenisač svijeta nije zaslužio takav tretman, tretman kakav Australija ima prema svima s neispravnim vizama.

6. RASPRAVA

Očito je kako hrvatski i srpski portali nisu isto izvještavali o istom slučaju, u istom vremenskom razdoblju. Slučaj Novaka Đokovića ukazao je na puno toga, pa krenimo redom.

a) Objektivnosti i nepristranosti u izvještavanju

Podaci su pokazali kako je objektivnosti i nepristranosti u novinskom izvještavanju izrazit problem. Kao što je ranije u ovom radu spomenuto, senzacionalizam i pristranost postali su sveprisutne rak-rane modernog novinarstva, izazivajući ozbiljne posljedice po vjerodostojnost i integritet medija. Tako je i ovo istraživanje jasno ukazalo na ovu zabrinjavajuću tendenciju, potvrđujući da novinski izvještaji često odstupaju od objektivnosti. U mnogim slučajevima, mediji su pokazali nemogućnost održavanja neutralnosti kada izvještavaju o igračima, klubovima ili reprezentacijama, a u ovom slučaju riječ je o jednom o najboljih svjetskih tenisača u povijesti tenisa, Novaku Đokoviću. Većina priloga naslovljena je objektivno, no to je svejedno zabrinjavajuće s obzirom da dosta njih teži senzacionalizmu ili je u potpunosti senzacionalističko. Kad se ovi rezultati uzmu u usporedbu s objektivnošću samog sadržaja članka vidi se da postoje slučajevi gdje je naslov priloga objektivn, dok je sam sadržaj priloga okarakteriziran subjektivnošću i senzacionalizmom.

Ova pristranost koja se javlja u Kuriru i Blicu može se opravdati kao rezultat nacionalnih osjećaja, međutim, to dovodi do narušavanja vjerodostojnosti novinarstva, obeshrabrujući javnost da vjeruje u pouzdanost informacija koje mediji prenose. Ipak, teško je očekivati da će se u Hrvatskoj jednako izvještavati npr. o rezultatima i igri Hrvatske nogometne reprezentacije i reprezentacije Danske na istom događaju, stoga je Miroslav Vasilj (2014) istaknuo kako su, što se tiče pristranosti iznimke nastupi reprezentativnih selekcija, pojedinaca koji predstavljaju naciju ili pak klubova u europskim i svjetskim natjecanjima. U tom kontekstu, teško je očekivati da će se u Srbiji na isti način izvještavati o Đokoviću, kao u Hrvatskoj. To posebno vidimo i u ovom slučaju, gdje je izražena pristranost srpskih medija prema Đokoviću i gdje srpski mediji pokušavaju zaštititi i obraniti svog tenisača.

Ako uzmemo u obzir srpski portal "Blic", on se izdvaja kao primjer kako mediji mogu obraditi situaciju oko Novaka Đokovića i njegove Covid potvrde ili medicinskog izuzeća. Portal pokušava izbjeći direktan sud o autentičnosti potvrde ili izuzeća te se umjesto toga bavi analizom kako te informacije ne poklapaju. Iako ovakav pristup ponekad odražava nastojanje medija da zadrže

određeni stupanj objektivnosti i izbjegniju preuranjene zaključke, u određeno vrijeme je bilo jasno kako je Đoković lagao oko svog Covid testa, odnosno nije poštivao mjere samoizolacije ako je već bio pozitivan koronavirusom te kako formulari nisu dobro ispunjeni i da je medicinsko izuzeće nevaljano.

Također, "Blic" ne krivi Đokovića za situaciju oko Covid potvrde, već prepoznaje da su australski zakoni i komunikacija ključni faktori. Portal se vrlo često bavi komentiranjem australskih zakona kao mogućeg uzroka nesklada u informacijama, navodeći da je Đoković dobio vizu, ali da su australske vlasti propustile jasno komunicirati te informacije. Naglasak na lošoj komunikaciji australskih vlasti sugerira da Đokovićeva situacija može biti rezultat administrativnog nereda više nego namjernog kršenja pravila.

Javnost treba moći osloniti se na medije kao izvore pouzdanih informacija. Mediji imaju moć oblikovati percepciju stvarnosti i informirati građane, stoga je nužno da se izbore protiv senzacionalizma i pristranosti te da služe kao pouzdan izvor istinitih informacija. Kako piše Skoko (2007: 93,) "u hrvatskim medijima posljednjih godina sve su prisutniji: tabloidizacija, senzacionalizam, gubitak vjerodostojnosti, pad profesionalnosti te narušavanje etičkih normi i standarda", što u jednu ruku ovo istraživanje potvrđuje, posebice s portalom 24sata, dok se Gol.hr sasvim dobro drži profesionalnosti, međutim i oni i njihovi medijski prilozima vrlo često završe u šarenilu neprofesionalizma. Isti autor upozorava na ozbiljne posljedice koje gubitak povjerenja i kredibiliteta mogu imati na novinarsku profesiju i masovne medije u Hrvatskoj, naglašavajući važnost obnove povjerenja kako bi mediji zadržali svoju ulogu u informiranju javnosti i održavanju demokratskog dijaloga.

b) Odnos politike i sporta

Podaci su pokazali kako je kod izvještavanja o sportu prisutna politizacija sportskih tema. Svjedoci smo da u današnje vrijeme brojne političke kampanje uključuju sportaše, sportske klubove pa tako i reprezentaciju. Isto tako, sport traži potporu vladajućih kako bi organizirali najbolje i najveće događaje. I u toj simbiozi sport i politika već dugo uspješno surađuju. Međutim, slučaj Novaka Đokovića u Australiji pokazao je i kada politika prolazi granice sporta.

U konkretnom slučaju Novaka Đokovića, Srbije i Australije, primijetili smo kako su sportske teme postale politizirane i poslužile kao poligon za diplomatske i političke aktivnosti. Srbija je u ovom

slučaju reagirala odlučno kako bi zaštitila svog poznatog tenisača, a njegovo sudjelovanje na Australian Openu postalo je mnogo više od sportskog natjecanja - postalo je simbol političke i nacionalne podrške. Državni dužnosnici i političari iz Srbije usko su se povezali s ovim slučajem, koristeći ga kao priliku za prikupljanje političkih poena i demonstraciju odanosti prema zemljaku koji je suočen s problemima.

S druge strane, Australija je odlučila vrlo čvrsto primijeniti svoje standarde vezane uz COVID-19 i putovanja. Odluka da se osobe moraju pridržavati strogih zahtjeva za ulazak u zemlju, uključujući posjedovanje COVID potvrde ili medicinskog izuzeća, postala je jasna politika u cilju sprječavanja širenja virusa. Ova politika je imala važne implikacije na sudbinu Novaka Đokovića i izazvala međunarodnu pažnju.

Ovaj primjer ilustrira kako se politički akteri često koriste sportskim događajima kako bi stekli podršku i političke bodove. Njihove izjave, geste podrške i nastupi u javnosti postaju sredstvo komuniciranja s širom publikom, koristeći emocije vezane uz sport kako bi potaknuli osjećaj zajedništva i nacionalnog ponosa. Slučaj Novaka Đokovića pokazuje kako sportski događaji postaju platforma za političke agende, a političke odluke imaju utjecaj na sudbinu sportaša.

Na jednoj strani su političari koji prepoznaju važnost sporta kao sredstva za stvaranje nacionalnog ponosa, povezivanja ljudi i dobivanja podrške javnosti. Na drugoj strani su građani i navijači, čije strasti, vjernost klubovima i nacionalnoj reprezentaciji te emocije povezane s tim, često idu mnogo dublje od samih rezultata utakmica (Lalić, 2018). Kao što je i pokazalo ovo istraživanje, srpski mediji pa tako i cijela Republika Srbija, štitili su svog najvećeg sportaša svih vremena, a kako bi zaradili političke poene, uključila se i sva krema političkog života Srbije. Od toga da apsolutno ništa nije kriv, do toga da je netko iz Đokovićeva tima zeznuo prijavu, mediji i političari zajedno su pokušavali spasiti obraz Novaka Đokovića, u nadi da će to imati pozitivan utjecaj na njihovu političku stranu.

Jedan od konkretnih primjera je australski ministar za imigraciju Alex Hawke želio iskoristio teniskog broja 1 Novaka Đokovića kako bi ojačao svoju reputaciju kao osoba koja čvrsto štiti granice svoje države i ravnomjerno primjenjuje pravila i propise čak i prema istaknutim osobama. Kroz ovu situaciju, Hawke je pokušao demonstrirati svoj odnos prema pravilima bez obzira na društveni status, kako bi stekao političke poene za buduće izbore.

Međunarodni sportski događaji bi trebali biti prilika za promicanje međunarodne suradnje i razumijevanja. Organizatori bi trebali aktivno poticati dijalog i razmjenu između različitih zemalja i kultura kako bi se izgradila pozitivna slika o samom događaju i samoj zemlji.

Kao što je već spomenuto, glavno istraživačko pitanje ovog rada je "Postoje li i kakve su razlike između izvještavanja u hrvatskim i srpskim portalima na primjeru Novaka Đokovića". Istraživanje je dalo odgovor da razlike postoje, one su izražene i česte, a najviše razlika stvorili se na temelju pristranog i ne objektivnog novinarstva. Medijsko izvještavanje istog događaja prikazano je drugačije na hrvatskim i srpskim portalima, međutim s obzirom na nacionalni kontekst, bilo je i za očekivati takav ishod.

Ukazane razlike između hrvatskih i srpskih medija u ovom kontekstu nisu samo relevantne za područje sportskog novinarstva, već ima i šire društvene implikacije. Medijsko izvještavanje igra ključnu ulogu u oblikovanju javnog mnijenja, percepcije i stavova prema određenim temama i osobama, a otkrivanjem potencijalnih razlika, istraživanje je pružilo uvid u način na koji mediji mogu utjecati na stvaranje percepcija i stereotipa, te kako mogu reflektirati političke ili nacionalne kontekste. Time se naglašava važnost kritičkog razumijevanja medijskog pokrivanja i potreba za objektivnošću, posebice u situacijama gdje su sport i nacionalni identitet međusobno povezani.

7. ZAKLJUČAK

Jedan od najpopularnijih sportova u ljudskoj povijesti oduvijek je bio tenis, privlačeći velik broj zaljubljenika i sportskih entuzijasta na najveće svjetske turnire. Jedan takav turnir je i Australian Open, jedan od četiri Grand Slam turnira u sezoni, turnira koji donose najviše bodova tijekom godine i najveći prestiž u svijetu tenisa.

Međutim, dolaskom pandemije Covid-19 stvari su se malo zakomplicirale. Politika, koja je već dugo umiješana u sport, umiješala se još i više, braneći nacionalne granice na način da su zabranili svima koji „ne igraju po pravilima države”, ne mogu ući u samu državu, bez obzira imali odobrenje sportskog saveza ili ne. Takav slučaj bio je slučaj Novaka Đokovića, jednog od najboljih tenisača svijeta kojemu je bio zabranjen ulazak u Australiju. Ovaj rad bavio se upravo tom temom, odnosno temom pristranog novinarstva, koju smo analizirali na primjeru „Đoković sage“.

Podaci koje smo prikupili analizom sadržaja uz temu vezanih novinskih članaka četiri medijska portala, istraživanje je pokazalo kako je ipak u modernom novinarstvu i dalje prisutna pristranost medija, a zbog povećanja čitanosti i elementi senzacionalizma. Konkretno na provedenom istraživanju, vidimo kako naslovi članaka vrlo često sadrže elemente senzacionalizma ili su u potpunosti senzacionalistički, a jedan od spomenutih primjera je i naslov Kurira kada su opisali slučaj Novaka Đokovića kao „najveći skandal svih vremena”. Pristranost se također dokazala ovim istraživanjem, a to se može objasniti tako da će nacionalni mediji će braniti svoje predstavnike, posebice kada je u pitanju reprezentativna selekcija ili pojedinac koji predstavlja naciju.

Dinamičnost međunarodnih odnosa neprekidno prožima promjene, a ključnu ulogu u tim transformacijama igraju ljudi kao nositelji tih procesa. Unutar ovog konteksta, sportska diplomacija se ističe kao instrument stvaranja "zamišljene zajednice", oblikovanja te dekonstrukcije interesa i identiteta koji se jasno reflektiraju u interakcijama između pojedinaca i skupina (Luša, 2016: 275). S korištenjem sportske diplomacije dolazi do izražaja mnogovrsno djelovanje. Ona se koristi kao alat pomirenja, unapređenja državnog imidža, izgradnje nacionalnog identiteta, promoviranja pozitivnih poruka te postizanja ekonomske dobiti. Ovakav pristup ne samo da ogleda multifunkcionalnost sportske diplomacije, već i nosi sa sobom pozitivne aspekte konstruktivističke interpretacije međunarodnih odnosa. Kroz sportske događaje, komunikaciju i razmjenu, formira se osjećaj povezanosti i dijeljenja zajedničkih vrijednosti, što pomaže u postizanju mira i stabilnosti

među državama. Međutim, slučaj u Australiji stvorio je napetost između dviju država, napetost u samoj Australiji. U čemu su ulogu odigrali i mediji

Iskorištavanje sportske diplomacije za promicanje mira, izgradnju identiteta, jačanje ekonomske dobiti i pozitivnih narativa u međunarodnim odnosima odražava pozitivne aspekte konstruktivističkog pristupa tumačenju međunarodnih dinamika. Osim toga, ekonomska korist koja proizlazi iz sportskih događaja i turizma može imati značajan utjecaj na gospodarstvo države, potvrđujući tako konstruktivistički argument da suradnja i pozitivni odnosi među državama doprinose međunarodnoj stabilnosti i prosperitetu.

Kroz oblikovanje pozitivnih narativa i promicanje kulturne raznolikosti, sportska diplomacija doprinosi građenju imidža države kao konstruktivnog partnera u međunarodnoj areni. Također, njezina sposobnost da ujedini naciju oko sportskih uspjeha jača osjećaj pripadnosti i potiče osjećaj nacionalnog identiteta. Ponovno, Đokovićev slučaj u Australiji narušio je imidžu države Australije, napravivši rascjep unutar same države. Đokovićev slučaj 2022. godine ukazao je na mnoge probleme koje država Australija ima, a prije svega je to imigracijski zakon.

Ovaj događaj služio je u potpunosti za nešto drugo, a to je prikaz moći jedne države i jedne osobe, konkretno ministra, prema imigrantima i prema vrhovnom sudu. Ono što je trebao biti jedan od najvećih sportskih turnira u godini, pretvorilo se u jednu od najvećih sportskih zavrzlama u povijesti bijelog sporta, ali i cjelokupnog sporta. Velike nelogičnosti od strane Đokovićeve tima vodile su tome, ali isto tako i greške koje je učinila sama država Australija. Iz cjelokupnog slučaja proizlazi kako Australija ima još jako puno toga za naučiti i popraviti u svojim zakonima i samom provođenju zakona, a definitivno je velika potreba za tim.

8. LITERATURA

Higgins, A. (2022) Novak Djokovic through Australia's Pandemic Looking Glass: Denied Natural Justice, Faulted by Open Justice and Failed by a Legal System Unable to Stop the Arbitrary Use of State Power. *Civil Justice Quarterly*, 42.

Kačer, H., Marcan, K. G., & Marcan, D. (2022) Crveni karton za Novaka Đokovića,(barem) žuti za državu Australiju. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 59(1), 25-40.

Kustec Lipicer, S., & Maksmuti, A. (2010) Odnos politike i sporta u perspektivi teorijskih analiza u politologiji. *Anali Hrvatskog politološkog društva: časopis za politologiju*, 7(1), 147-170.

Labaš, D., Maleš, D., Begović, P. (2019.) Slika hrvatske nogometne reprezentacije u medijima u kontekstu Svjetskoga nogometnog prvenstva 2018., Zagreb: Edward Bernays University College.

Lalić, D. (2018) Nogomet i politika: Povijest i suvremenost međudnosa u Hrvatskoj. Zagreb: Fraktura.

Luša, Đ. (2016) Sport, politika i diplomacija: analiza iz konstruktivističke perspektive. *Političke analize*.

Malović, S. (2005.) Osnove novinarstva, Zagreb: Golden marketing.

Metzinger, Č. T., & Toth, M. (2020) Metodologija istraživačkog rada za stručne studije. Veleučilište Velika Gorica.

O'Sullivan, M. (2022) Novak Djokovic and the Australian Migration System. *Verfassungsblog: On Matters Constitutional*.

Rajan, A. (2022) Novak Djokovic willing to miss tournaments over vaccine. *BBC News*.

Rosandić, D., & Borzan, Ž. (2021) KRIZNI MENADŽMENT U SPORTU ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19. *SKEI-MEĐUNARODNI INTERDISCIPLINARNI ČASOPIS*, 2(2), 95-103.

Skoko, B., & Bajs, D. (2007) Objavljivanje neistina i manipuliranje činjenicama u hrvatskim medijima i mogućnosti zaštite privatnosti, časti i ugleda. *Politička misao: časopis za politologiju*, 44(1), 93-116.

Tkalac Verčić, A., Sinčić Ćorić, D., Pološki Vokić, N. (2010) Priručnik za metodologiju istraživačkog rada: Kako osmisliti, provesti i opisati znanstveno i stručno istraživanje, Zagreb: M.E.P. d.o.o

Vasilj, M. (2014.) Sportsko novinarstvo, Zagreb: Synopsis.

Vujević, M. (2006) Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti. Zagreb: Školska knjiga.

Žugaj, M., Dumičić, K., Dušak, V. (2006) Temelji znanstvenoistraživačkog rada: metodologija i metodika. 2. dopunjeno i izmijenjeno izdanje. Varaždin: Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike.

INTERNETSKE STRANICE:

ATP TOUR (2023): <https://www.atptour.com/en/tournaments/australian-open/580/overview>
Pristupljeno 07. 06. 2023.

ATP TOUR (2023): <https://www.atptour.com/en/news/nadal-djokovic-federer-rally-for-relief-australian-open-2020> Pristupljeno 07. 06. 2023.

ATP TOUR (2023): <https://www.atptour.com/en/players/novak-djokovic/d643/bio> Pristupljeno 07. 06. 2023.

Australian Open (2023): <https://ausopen.com/> Pristupljeno 07. 06. 2023.

GRAND SLAM HISTORY (2023): <https://www.grandslamhistory.com/grand-slam/australian-open>
Pristupljeno 04. 06. 2023.

Kako prepoznati senzacionalizam u medijima. <https://www.medijskapismenost.hr/kako-prepoznati-senzacionalizam-u-medijima/> (pristupljeno 17.07.2023. godine)

Društvo za komunikaciju i medijsku kulturu (DKMK) (2023) „Kako prepoznati senzacionalizam u medijima.“, Dostupno na: <http://dkmk.hr/wpcontent/uploads/2016/01/Kako-prepoznati-senzacionalizam-u-medijima.pdf> (pristupljeno 17.07.2023. godine)

Večernji list (2023) Srđan Đoković uspoređivao Novaka s Isusom i potjerao jednog prosvjednika <https://www.vecernji.hr/sport/srdan-dokovic-usporedivao-novaka-s-isusom-i-potjerao-jednog-prosvjednika-1553454> Pristupljeno 17. 08. 2023.

Verfassungsblog (2023) Novak Djokovic and the Australian Migration System. <https://verfassungsblog.de/novak-djokovic-and-the-australian-migration-system/> Pristupljeno 08. 06. 2023.

WIMBLEDON (2023) https://www.wimbledon.com/en_GB/atoz/history.html Pristupljeno 07. 06. 2023.

WHO (2023) Coronavirus disease (COVID-19) pandemic <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> Pristupljeno 07. 06. 2023.